

Systemy na zabezpečenie súladu výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci

Zlepšujú sa, ale stále sú nedostatočné

Obsah

Body

01 – 21 | **Hlavné odkazy**

01 – 04 | Prečo je táto oblasť dôležitá

05 – 21 | Čo sme zistili a čo odporúčame

22 – 92 | **Bližší pohľad na naše výsledky**

22 – 37 | **V počiatočnej fáze RRF Komisia nezabezpečila, aby členské štáty zaviedli účinné kontroly súladu s pravidlami v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci**

25 – 30 | Počiatočné usmernenia Komisie týkajúce sa národných plánov členských štátov a ich posúdenia sa dostatočne nevzťahovali na kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci

31 – 37 | Audítorská práca Komisie v súvislosti s RRF do polovice roka 2023 sa nezameriavala na kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci, čo malo vplyv na mieru uistenia

38 – 78 | **Systémy niektorých členských štátov boli ovplyvnené významnými nedostatkami**

42 – 53 | Konceptie systémov kontroly sa značne líšil

54 – 68 | Uistenie, ktoré poskytujú kontroly a audity verejného obstarávania členských štátov, oslabilo niekoľko problémov

69 – 78 | Systémy kontroly štátnej pomoci v členských štátoch sú zavedené, ale niektoré kontroly orgány auditu nevykonávajú alebo sa vykonali až po žiadostiach o platbu

79 – 92 | Komisia zlepšila svoju audítorskú prácu v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, tá však stále nebola dostatočná na poskytnutie uistenia

80 – 83 | Komisia aktualizovala svoju stratégiu auditu tak, aby zahŕňala systémy členských štátov v oblasti dodržiavania pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci, niektoré nedostatky však pretrvávajú

84 – 87 | Vyhlásenie Komisie o vierohodnosti za rok 2023 v oblasti štátnej pomoci a verejného obstarávania má obmedzenia

88 – 92 | Komisia neuplatnila zníženia za systémové nedostatky a členské štáty vždy nevymáhajú prostriedky späť od konečných príjemcov

Prílohy

Príloha I – O tomto audite

Príloha II – Ciele vybrané do vzorky za verejné obstarávanie

Príloha III – Ciele vybrané do vzorky za štátnu pomoc

Príloha IV – Kritériá Komisie na posúdenie úrovne rizika pri kontrolách verejného obstarávania a štátnej pomoci

Skratky

Glosár

Odpovede Komisie

Harmonogram

Audítorský tím

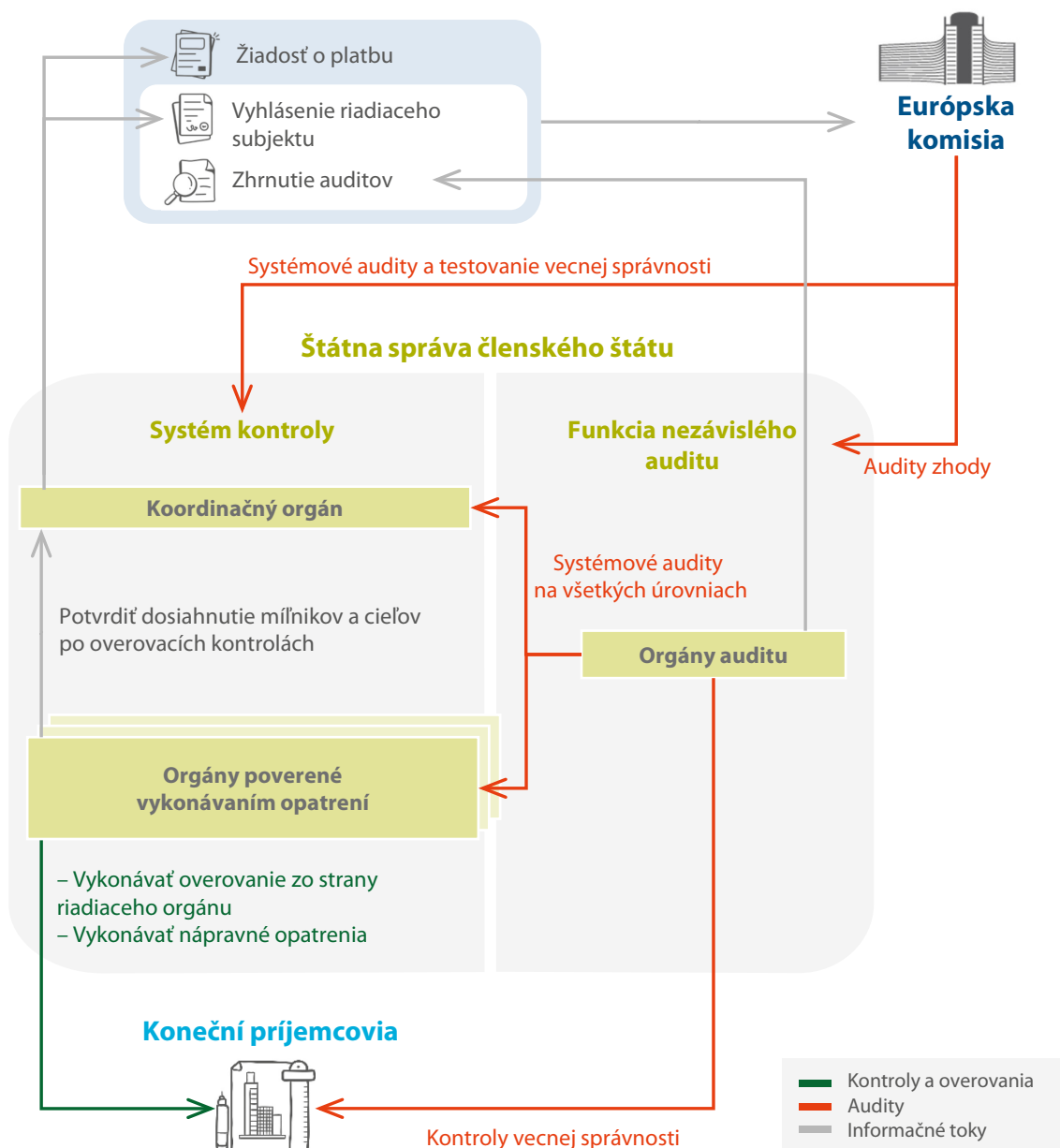
01

Hlavné odkazy

Prečo je táto oblasť dôležitá

- 01** Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF) je založený na modeli „financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi“. Hlavnou podmienkou platieb z RRF členským štátom je uspokojivé splnenie vopred stanovených míľnikov alebo cieľov. Od členských štátov sa vyžaduje, aby mali účinné a efektívne systémy vnútornej kontroly na vykonávanie RRF s cieľom chrániť finančné záujmy EÚ. Patria sem opatrenia na zabezpečenie, aby sa finančné prostriedky z RRF vynakladali v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami vrátane pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci a aby sa zabránilo podvodom, korupcii a konfliktu záujmov (t. j. závažným nezrovnalostiam) a dvojitému financovaniu a aby sa odhaľovali a naprávali. Hoci nedodržiavanie pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel vo všeobecnosti nemá vplyv na správnosť finančných prostriedkov RRF, ktoré Komisia vypláca členskému štátu, Komisia by mala v súlade s [nariadením o RRF](#) získať dostatočné uistenie, že členské štáty pravidelne a účinne kontrolujú dodržiavanie pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci. Na [ilustrácii 1](#) sa nachádza všeobecný prehľad opatrení týkajúcich sa kontroly a auditu RRF.

Ilustrácia 1 | Prehľad opatrení týkajúcich sa kontroly a auditu RRF

Zdroj: EDA.

- 02** Tento audit dopĺňa náš [predchádzajúci audit koncepcie systému Komisie na kontrolu RRF](#), v ktorom sme zistili nedostatočné uistenie na úrovni EÚ, pokiaľ ide o súlad opatrení financovaných z RRF s právom EÚ a vnútroštátnym právom. Na účely tohto auditu sme posúdili systémy kontroly RRF na úrovni Komisie a členských štátov a či Komisia dokázala získať dostatočné uistenie, že systémy vnútornej kontroly členských štátov sú účinné pri zabezpečovaní súladu opatrení financovaných z RRF s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Na tento účel sme preskúmali, či:

- o v počiatočnej fáze od februára 2021 do začiatku roka 2023 Komisia vo svojich usmerneniach pre členské štáty dostatočne vymedzila audity a kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci, riadne posúdila národné plány obnovy a odolnosti a vykonala v tejto súvislosti dostatočnú audítorskú prácu,
- o systémy členských štátov na kontrolu RRF poskytujú dostatočnú mieru uistenia, že sa nezrovnalostiam predchádza, že sa odhalia a napravia,
- o nedávna audítorská práca Komisie spolu so systémami kontroly členských štátov poskytuje pevný základ pre jej ročné vyhlásenie o vierohodnosti.

03 Cieľom tejto správy je prispieť k posilneniu uistenia na úrovni EÚ, pokiaľ ide o súlad investičných projektov RRF s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Je to dôležité, pretože značná časť investícií zahŕňajúcich verejné obstarávanie a štátnu pomoc sa ešte len má realizovať počas zostávajúceho trvania RRF do konca roka 2026. Nedodržiavanie pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci je trvalým problémom v oblasti politiky súdržnosti a iných rozpočtových výdavkov EÚ. Naše odporúčania budú užitočné aj pre všetky potenciálne budúce programy a nástroje využívajúce model financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi.

04 Na účely tohto auditu sme vybrali päť členských štátov (Chorvátsko, Česko, Francúzsko, Taliansko a Španielsko) z tých členských štátov, ktoré predložili žiadosti o platbu do konca apríla 2023, ktoré zahŕňali ciele, v ktorých bolo relevantné verejné obstarávanie a štátna pomoc. Audítorskú prácu Komisie sme preskúmali do mája 2024. Ďalšie základné informácie a podrobnosti o rozsahu a prístupe auditu sú uvedené v *prílohe I*.

Čo sme zistili a čo odporúčame

- 05** Celkovo sme dospeli k záveru, že Komisia napriek zlepšeniam vo svojej audítorskej práci nedokáže získať dostatočné uistenie o tom, či členské štáty majú účinný systém vnútornej kontroly na zabezpečenie súladu výdavkov z RRF s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci.
- 06** V počiatočnej fáze vykonávania RRF Komisia nezabezpečila, aby členské štáty zaviedli účinné kontroly a audity dodržiavania pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci. Chýbali usmernenia k systémom kontroly a auditu členských štátov, pokiaľ ide o rozsah, kvalitu, načasovanie a dokumentáciu. Zistili sme, že niektoré členské štáty, ktoré sme vybrali do vzorky, poskytli nedostatočnú úroveň uistenia, pričom sa vyskytli významné nedostatky v ich systémoch kontroly a auditu. Od polovice roka 2023 Komisia zintenzívnila svoju audítorskú prácu a začala kontrolovať účinnosť systémov členských štátov.

V mnohých prípadoch však tieto audity vykazovali nedostatky z hľadiska rozsahu a nie je jasné, ako predbežné audítorské práce ovplyvnili uistenie Komisie za rok 2023.

V počiatočnej fáze RRF Komisia nezabezpečila, aby členské štáty zaviedli účinné kontroly súladu s pravidlami v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci

- 07** Hoci sa v [nariadení o RRF](#) vyžaduje, aby členské štáty zabezpečili súlad so všetkými uplatniteľnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami, zistili sme, že požiadavky stanovené v nariadení a usmerneniach dostatočne nevymedzili kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci v počiatočnej fáze. Konkrétne:
- kritérium uvedené v [nariadení o RRF](#) na posudzovanie systémov auditu a kontroly členských štátov sa zameriavalo výlučne na systémy na predchádzanie podvodom, konfliktom záujmov, korupcii a dvojitému financovaniu, ich odhaľovanie a nápravu, pričom neexistovalo žiadne hodnotiace kritérium týkajúce sa súladu s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami vrátane pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci (bod [25](#)).
 - v usmerneniach Komisie pre členské štáty z roku 2021 k vypracovaniu ich národných plánov obnovy a odolnosti sa jasne neuvádza, do akej miery by sa ich systémy kontroly a auditu mali vzťahovať na dodržiavanie pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci (bod [26](#)).
 - kontrolný zoznam Komisie na posúdenie národných plánov obsahoval otázku, či členské štáty uviedli, že boli zavedené postupy zabezpečujúce súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci, ale tieto postupy sa neposudzovali pri schvaľovaní národných plánov (body [27](#) – [28](#)).
 - Podľa hlavných požiadaviek na systémy kontroly členských štátov stanovených v dohode o financovaní sú členské štáty povinné určiť zodpovedné orgány, ale nie sú stanovené vopred vymedzené systémové požiadavky (bod [28](#)).
 - v usmernení Komisie z roku 2021 k zhrnutiu auditov, ktoré musia členské štáty predložiť spolu so svojimi žiadosťami o platbu, sa uvádza, že orgány auditu by mali vykonávať cielené audity na zabezpečenie súladu s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Hoci sa v usmerneniach vyžadovalo, aby orgány auditu uplatňovali odborný úsudok a používali reprezentatívne vzorky, neposkytli sa v nich podrobnosti o rozsahu a kvalite takýchto auditov (bod [29](#)).

- 08** Stratégia auditu Komisie z roku 2021, v ktorej sa uvádza, že za súlad s právom EÚ a vnútroštátnym právom sú zodpovedné členské štáty, takisto nebola nedostatočne zameraná na verejné obstarávanie a štátnu pomoc. V súlade s tým počiatočná audítorská práca Komisie do polovice roka 2023 nezahŕňala koherentné a úplné kontroly systémov kontroly a auditu členských štátov v oblasti dodržiavania pravidiel verejného obstarávania alebo štátnej pomoci (body 31 – 36).
- 09** Nariadenie o RRF umožňuje členským štátom využívať svoje existujúce vnútroštátne systémy riadenia a kontroly. Chýbajúce vopred vymedzené systémové požiadavky na verejné obstarávanie a štátnu pomoc spolu s nedostatočným zameraním na kontroly členských štátov vytvorili prostredie, ktoré neprispievalo k tomu, aby členské štáty zaviedli systémy kontroly, ktoré by konzistentne vytvárali dostatočnú úroveň uistenia v celej EÚ (bod 37).

Odporúčanie 1

Zabezpečiť súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci v budúcich programoch EÚ

Pri navrhovaní nástrojov založených na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi, ktoré majú implementovať členské štáty, by Komisia mala:

- a) vymedziť požiadavky na systémy kontroly a auditu členských štátov, napríklad pokiaľ ide o rozsah, kvalitu, načasovanie, dokumentáciu a nápravné opatrenia s cieľom zabezpečiť súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci;
- b) skontrolovať, či členské štáty poskytujú dostatočné uistenie na začiatku každého navrhovaného nástroja a počas jeho vykonávania.

Cieľový dátum vykonania: pri navrhovaní nástrojov založených na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi.

Systémy niektorých členských štátov boli ovplyvnené významnými nedostatkami

- 10** Pri predkladaní žiadosti o platbu z RRF sú členské štáty povinné poskytnúť vo svojom vyhlásení riadiaceho subjektu uistenie, že finančné prostriedky boli spravované v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami vrátane pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci. Členské štáty zakladajú toto uistenie na kontrolách vykonávaných vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za riadenie vykonávania RRF a na nezávislých auditoch vykonávaných vnútroštátnymi orgánmi auditu (bod 38).

- 11** Koncepcia systémov kontroly a auditu RRF sa v piatich členských štátoch, ktoré sme vybrali do vzorky, značne líšila. Systémy kontroly vo Francúzsku a v Španielsku sa v plnej miere spoliehali na existujúce vnútroštátne inštitúcie na kontrolu rozpočtu. V Česku a Taliansku sa spoliehali na vykonávacie orgány, ktoré prevzali zodpovednosť za kontrolu, pričom každý z nich navrhol svoje vlastné kontrolné mechanizmy vykonávania RRF, pričom niekedy používali rovnaký prístup ako v prípade iných fondov EÚ a niekedy používali existujúce postupy v rámci svojich vnútroštátnych systémov. V Chorvátsku sa v nich podrobne odzrkadľovali inštitucionálne opatrenia používané na vykonávanie iných fondov EÚ (body 42 – 53).
- 12** V našej [výročnej správe](#) sme uviedli, že na prácu vnútroštátnych orgánov auditu v oblasti európskych štrukturálnych a investičných fondov sa nemožno v plnej miere spoľahnúť. Vnútroštátne orgány auditu RRF v štyroch z piatich členských štátov (Česko, Chorvátsko, Francúzsko a Španielsko) takisto kontrolovali európske štrukturálne a investičné fondy. V prípadoch, keď ten istý orgán vykonáva audity oboch fondov, existuje riziko, že systémy kontroly a auditu nie sú dostatočne účinné pri odhaľovaní nesúladu investičných projektov financovaných z RRF s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci (body 51 – 52).
- 13** V niektorých členských štátoch práca na podpore ich vyhlásenia riadiaceho subjektu poskytla nedostatočné uistenie z dôvodu nedostatkov v rozsahu, kvalite, načasovaní a dokumentácii kontrol. Zistili sme závažné nedostatky vo väčšine vykonávacích orgánov, ktoré sme posudzovali v dvoch členských štátoch zaradených do vzorky (Česko a Francúzsko), a v mechanizmoch auditu jedného členského štátu (Francúzsko). Nenašli sme žiadne dôkazy o kontrolách alebo auditoch (systémové audity a/alebo testovanie vecnej správnosti) postupov verejného obstarávania (Francúzsko), a zistili sme prípady auditov, ktoré nepokrývali všetky relevantné riziká, ako je umelé rozdelenie zákaziek a úpravy zložiek zákazky. (Česko). Okrem toho sme zistili problémy týkajúce sa načasovania kontrol a audítorskej práce v Taliansku a dokumentácie kontrol a načasovania audítorskej práce v Španielsku (pozri [tabuľku 2](#) a [tabuľku 3](#)) (body 54 – 68).
- 14** Na druhej strane, väčšinou boli zavedené kontroly členských štátov týkajúce sa poskytovania štátnej pomoci a pokrývali hlavné riziká. [Nariadenie](#) o RRF neobsahuje konkrétne požiadavky na načasovanie auditov. Kontroly orgánov auditu týkajúce sa poskytnutia štátnej pomoci chýbali alebo sa vykonali až po predložení žiadosti o platbu, čo viedlo k nedostatočnému nezávislému uisteniu o štátnej pomoci pred uskutočnením počiatočných platieb z RRF členským štátom. Čas, ktorý majú orgány auditu členských štátov v rámci RRF k dispozícii na dokončenie audítorskej práce pred predložením žiadosti o platbu, môže byť krátky (body 69 – 78).

Odporúčanie 2

Vymedziť požiadavky na systémy kontroly a auditu členských štátov v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci

Pokiaľ ide o zostávajúce vykonávanie RRF, Komisia by mala orgánom členských štátov oznámiť, že:

- a) by mali poskytnúť dôkazy o kontrolách vzťahujúcich sa na všetky hlavné riziká v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci aspoň v čase, keď členský štát predkladá Komisii žiadosť o platbu;
- b) orgány auditu by mali poskytnúť uistenie o takýchto kontrolách prostredníctvom kombinácie testovania systémov a vecnej správnosti.

Cieľový dátum vykonania: september 2025

Komisia zlepšila svoju audítorskú prácu v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, tá však stále nebola dostatočná na poskytnutie uistenia

- 15** V decembri 2023 Komisia aktualizovala svoju stratégiu auditu, v ktorej sa teraz stanovujú kontroly Komisie týkajúce sa systémov auditu a kontroly členských štátov v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci. Komisia zahrnula takéto kontroly do všetkých svojich auditov a v septembri 2023 prijala osobitné audítorské kontrolné zoznamy. Do dátumu ukončenia našej práce v máji 2024, Komisia použila tieto kontrolné zoznamy vo svojich auditoch v 14 členských štátoch (bod [80](#)).
- 16** Aktualizovaná stratégia auditu a kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci sú pozitívnym vývojom s potenciálom zmenšiť medzeru v uistení na úrovni EÚ, ktorú sme zistili v našej predchádzajúcej správe (bod [02](#)). Zistili sme však niekoľko problémov s rozsahom kontrol a vplyvom zistení na celkové uistenie Komisie. Audity Komisie nezahrňali kontroly orgánov členských štátov poskytujúcich pomoc na základe dôležitých výnimiek, ako je všeobecné [nariadenie o skupinových výnimkách \(GBER\)](#) alebo rámec [pre výskum, vývoj a inovácie](#). V prípade verejného obstarávania nebola jasne vymedzená veľkosť vzorky, ktorú Komisia používala do septembra 2024 na testovanie systémov členských štátov, čo viedlo k riziku nejednotného rozsahu kontrol (body [81](#) – [83](#)).
- 17** Vo výročnej správe o činnosti za rok 2023 sa neuvádza podiel vykonávacích orgánov s investíciami relevantnými pre verejné obstarávanie a štátnu pomoc v každom

kontrolovanom členskom štáte. Keďže sa veľká časť platieb uskutočnila na konci roka, súvisiace audity sa začali až koncom roka 2023 alebo v roku 2024. V prípade 12 zo 14 členských štátov preto Komisia oficiálne neoznámila svoje zistenia členskému štátu prostredníctvom návrhov správ do vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2023. V metodike posudzovania rizík nie je jasné, ako potenciálne zásadne dôležité alebo dôležité problémy identifikované pri predbežnej audítorskej práci ovplyvňujú uistenie poskytnuté Komisiou. Zistili sme aj problémy v použitých kritériách rizika. Komisia napríklad klasifikuje kontrolné systémy členských štátov ako nízkorizikové, ak ešte nevykonala žiadnu audítorskú prácu, alebo ak sa zistia významné problémy, členský štát potvrdí, že v budúcnosti sa vykonajú nápravné opatrenia. Hoci Francúzsko dostáva značné finančné prostriedky z RRF, zistili sme, že Komisia ešte nekontrolovala jeho systém kontroly a auditu RRF v oblasti verejného obstarávania. Naša práca poukázala na značné nedostatky vo Francúzsku (body 84 – 85).

- 18** Na základe našich zistení týkajúcich sa auditov Komisie a rôznych úrovní uistenia, ktoré poskytujú systémy členských štátov vybrané na tento audit, zastávame názor, že Komisia stále nemohla získať dostatočné uistenie, že všetky členské štáty majú účinný systém vnútornej kontroly na zabezpečenie súladu opatrení financovaných z RRF s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Nie je to v súlade s ročnými vyhláseniami Komisie o vierohodnosti vydanými do júna 2024, ktoré boli bez výhrad k systémom kontroly členských štátov v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci (body 86 – 87).

Odporúčanie 3

Ďalej posilniť kontroly Komisie týkajúce sa systémov členských štátov na zabezpečenie súladu s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci

Komisia by sa mala:

- a) vo svojej výročnej správe o činnosti zverejniť podiel vykonávacích orgánov s investíciami relevantnými pre verejné obstarávanie a štátnu pomoc v každom členskom štáte, na ktorý sa vzťahujú audity Komisie;
- b) kontrolovať kontroly poskytovania štátnej pomoci na úrovni orgánu poskytujúceho pomoc, alebo ak to nie je možné, zverejniť vo svojej výročnej správe o činnosti všetky prvky, na ktoré sa nevzťahuje audítorská práca Komisie;
- c) používať prácu orgánov auditu na systémoch kontroly len vtedy, ak audit zhody ukázal, že sa na takúto prácu možno spoľahnúť.

Cieľový dátum vykonania: máj 2025 pri príprave ďalšieho vyhlásenia o vierohodnosti.

Odporúčanie 4

Zlepšiť uistenie na úrovni EÚ, pokiaľ ide o súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci

Komisia by sa mala:

- a) vo svojej metodike posudzovania rizika objasniť, ako sa výsledky kontrol vykonaných pred fázou návrhu správy zohľadňujú v jej posúdení rizika členského štátu;
- b) zverejniť vo svojej výročnej správe o činnosti, ak nevykonala audity;
- c) klasifikovať systémy členských štátov ako vysokorizikové, ak z auditov vyplynuli zásadne dôležité alebo veľmi dôležité zistenia za viac ako jeden vykonávací orgán, kým sa nezíska dôkaz o tom, že členský štát prijal odporúčané nápravné opatrenia.

Cieľový dátum vykonania: máj 2025 pri príprave ďalšieho vyhlásenia o vierohodnosti.

- 19** Členské štáty môžu využívať svoje vnútroštátne systémy rozpočtového riadenia na nápravu porušení pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci. Pokiaľ ide o štátnu pomoc, v právnych predpisoch EÚ sa stanovujú nápravné opatrenia, ktoré sa majú prijať, ak je štátna pomoc neoprávnená a nezlučiteľná s vnútorným trhom EÚ (body 90 – 91).
- 20** Pokiaľ ide o verejné obstarávanie, zistili sme, že nápravné opatrenia v piatich členských štátoch zaradených do vzorky sa značne líšili. Vo Francúzsku a v Španielsku sa finančné prostriedky nevymáhajú od konečných príjemcov s výnimkou závažných nezrovnalostí. V členských štátoch, v ktorých sa finančné prostriedky vymáhajú, sa tieto prostriedky nevracajú do rozpočtu EÚ. Ak členské štáty neuplatnia vymáhanie za jednotlivé porušenia pravidiel, mohlo by to oslabiť odrádzajúci účinok (body 91 – 92).
- 21** Komisia musí prijať nápravné opatrenia, keď odhalí závažné systémové nedostatky, ale nemôže vykonať nápravu v prípade jednotlivých porušení pravidiel verejného obstarávania s výnimkou prípadov závažných nezrovnalostí (podvod, korupcia, konflikt záujmov a dvojité financovanie), ktoré členský štát nenapravil. To znamená, že v súlade s koncepciou RRF sa platby môžu uskutočniť v plnej výške, a to aj v prípadoch nezrovnalostí vo verejnom obstarávaní. Komisia doteraz neuplatnila žiadne zníženia prostriedkov pridelených členským štátom z RRF v prípade porušení súvisiacich s kontrolami verejného obstarávania alebo štátnej pomoci (body 88 – 89).

Odporúčanie 5

Vymedziť konzistentné nápravné opatrenia v prípade porušenia pravidiel verejného obstarávania

Komisia by mala vymedziť nápravné opatrenia, ktoré majú členské štáty dôsledne vykonať v prípade porušenia pravidiel verejného obstarávania.

Cieľový dátum vykonania: máj 2025

Bližší pohľad na naše výsledky

V počiatočnej fáze RRF Komisia nezabezpečila, aby členské štáty zaviedli účinné kontroly súladu s pravidlami v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci

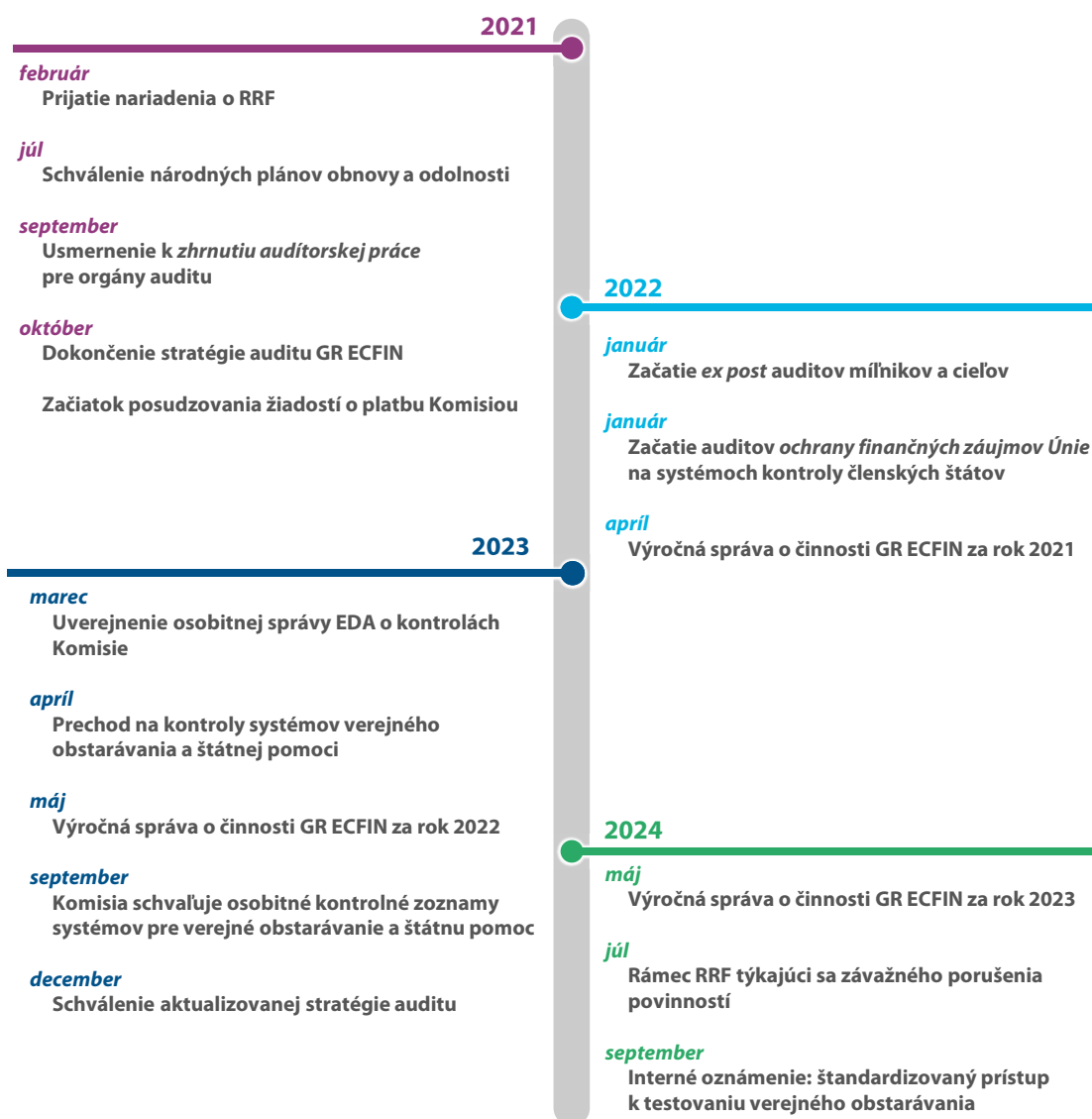
- 22** Komisia je v konečnom dôsledku zodpovedná za vykonávanie RRF, keďže tento mechanizmus riadi priamo. V [nariadení o RRF](#) sa však uvádza, že členské štáty ako prijímatelia a subjekty požičiavajúce si finančné prostriedky musia zabezpečiť súlad s príslušnými právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi právnymi predpismi vrátane pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci. [Nariadenie](#) umožňuje členským štátom používať vlastné vnútroštátne systémy. V súlade s dohodou o financovaní však členské štáty musia poskytnúť uistenie, že ich systémy sú účinné. Preto bolo možné odôvodnene očakávať, že Komisia poskytne členským štátom usmernenia k návrhu systémov kontroly, posúdi zavedené systémy a priebežne kontroluje, ako systémy fungujú v praxi.
- 23** V [predchádzajúcej správe](#)¹ o koncepcii systému Komisie na kontrolu RRF sme zistili nedostatočné uistenie na úrovni EÚ, pokiaľ ide o súlad opatrení financovaných z RRF s právom EÚ a vnútroštátnym právom. V polovici decembra 2023 Komisia začala kontrolovať systémy auditu a kontroly členských štátov v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci. Preskúmali sme, ako Komisia získala uistenie o dodržiavaní pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci od začiatku vykonávania RRF do júna 2024,

¹ Osobitná správa 07/23.

keď Generálne riaditeľstvo Komisie pre hospodárske a finančné záležitosti (GR ECFIN) vydalo vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa platieb z RRF uskutočnených v roku 2023.

- 24** Na *ilustrácii 2* je opísaný vývoj rámca Komisie na kontrolu RRF v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci od roku 2021 do júna 2024.

Ilustrácia 2 | Časová os: vývoj rámca Komisie na kontrolu RRF v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci

Zdroj: EDA.

Počiatkové usmernenia Komisie týkajúce sa národných plánov členských štátov a ich posúdenia sa dostatočne nevzťahovali na kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci

- 25** V súlade s [nariadením o RRF](#) členské štáty vymedzili svoje vlastné mechanizmy kontroly a auditu vo svojich národných plánoch obnovy a odolnosti, ktoré museli spĺňať kritérium posudzovania týkajúce sa predchádzania závažným nezrovnalostiam a dvojitému financovaniu, ich odhaľovania a nápravy². V [nariadení](#) nebolo uvedené žiadne kritérium posudzovania týkajúce sa súladu s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, hoci sa v článku 22 [nariadenia o RRF](#) vymedzuje, že členské štáty prijímajú všetky primerané opatrenia na ochranu finančných záujmov Únie a na zabezpečenie toho, aby využívanie finančných prostriedkov v súvislosti s opatreniami podporovanými mechanizmom bolo v súlade s uplatniteľným právom Únie a vnútroštátnym právom.
- 26** Usmernenia Komisie pre členské štáty z roku 2021 k vypracovaniu ich národných plánov obnovy a odolnosti obsahovali oddiel o mechanizmoch kontroly a auditu³, v ktorom sa odporúča, aby členské štáty podrobne opísali štruktúru a fungovanie svojich mechanizmov. V týchto usmerneniach sa neuvádzajú podrobnosti o tom, ako by sa mali vykonávať kontroly a audity dodržiavania pravidiel verejného obstarávania a pravidiel štátnej pomoci s cieľom získať dostatočnú mieru uistenia na úrovni EÚ. Nešpecifikoval sa v nich rozsah, kvalita a načasovanie kontrol. Nešpecifikoval sa ani v následných [usmerneniach k národným plánom obnovy a odolnosti vydaných Komisiou v roku 2023](#).
- 27** Na začiatku RRF Komisia posúdila všetky národné plány obnovy a odolnosti ako plány s primeranými opatreniami v oblasti auditu a kontroly. Preskúmali sme posúdenie týchto opatrení Komisiou v našej vzorke piatich členských štátov (Chorvátsko, Česko, Francúzsko, Taliansko a Španielsko). Zaznamenali sme, že Komisia neposúdila systémy kontroly na zabezpečenie súladu s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami vrátane verejného obstarávania a štátnej pomoci, ktoré sa v [nariadení o RRF](#) osobitne nepožadovali.
- 28** V roku 2021 Komisia vypracovala interné usmernenia vrátane kontrolného zoznamu, aby sa všetky národné plány obnovy a odolnosti posudzovali jednotne. Kontrolný zoznam obsahoval otázku, či členské štáty uviedli, že boli zavedené postupy zabezpečujúce súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Komisia však tieto postupy neposúdila, pretože v jej usmerneniach sa uvádzalo, že takáto kontrola by išla nad rámec

² [Nariadenie o RRF](#), článok 19 a príloha V, kritérium posudzovania 2.10.

³ [Pracovný dokument útvarov Komisie](#), Usmernenie pre členské štáty, Plány obnovy a odolnosti, SWD(2021) 12, s. 47 – 51.

oficiálnych požiadaviek **nariadenia**. Podľa hlavných požiadaviek na systémy kontroly členských štátov stanovených v dohode o financovaní boli členské štáty povinné určiť zodpovedné orgány, ale neboli stanovené vopred vymedzené systémové požiadavky.

- 29** V septembri 2021 Komisia vydala samostatné usmernenia týkajúce sa zhrnutia auditov, ktoré sú členské štáty povinné predložiť spolu s každou žiadosťou o platbu. Okrem iného sa v nich uvádzalo, že orgány auditu by mali vykonávať cielené audity, aby zabezpečili súlad so všetkými platnými pravidlami vrátane verejného obstarávania a štátnej pomoci. Neposkytli sa v nich podrobné pokyny, vzory kontrolných zoznamov ani metodiky na získanie uistenia. V usmerneniach sa odporúča, aby členské štáty prijali nápravné opatrenia, ak zistia nedostatky v systémoch vnútornej kontroly alebo závažné nezrovnalosti. Nešpecifikovali sa kritériá ani druh nápravných opatrení, ktoré sa majú prijať v prípade jednotlivých porušení pravidiel verejného obstarávania alebo štátnej pomoci.
- 30** Preskúmali sme zápisnice z oficiálnych dvojstranných stretnutí, ktoré sa uskutočnili medzi Komisiou a orgánmi auditu členských štátov v rokoch 2021 a 2022. V mnohých prípadoch sa uskutočnila len malá alebo neprebehla žiadna diskusia o tom, čo Komisia očakávala od systémov kontroly a auditu členských štátov v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci. Keď sa členské štáty zaujímali o prácu, ktorá sa má v týchto oblastiach vykonať, Komisia nezdôraznila jej význam. Zaznamenali sme, že od polovice roka 2023 Komisia kladla väčší dôraz na dodržiavanie pravidiel v týchto oblastiach.

Audítorská práca Komisie v súvislosti s RRF do polovice roka 2023 sa nezameriavala na kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci, čo malo vplyv na mieru uistenia

- 31** V **stratégii auditu RRF na rok 2021 GR ECFIN**: sa uvádza, že: „Za dodržiavanie vnútroštátnych právnych predpisov a právnych predpisov EÚ sú zodpovedné členské štáty, a preto sa táto stratégia auditu nebude vzťahovať na otázky súvisiace s týmito záležitosťami.” Komisia zamerala svoj program auditov na podvody, korupciu a konflikt záujmov, čo znamená, že nezahŕňal osobitné kontroly systémov kontroly a auditu členských štátov v oblasti dodržiavania pravidiel verejného obstarávania alebo štátnej pomoci v auditoch vykonaných do septembra 2023.
- 32** V dôsledku toho neboli audity GR ECFIN do polovice roka 2023 navrhnuté so zameraním na otázky dodržiavania pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci a neboli vypracované osobitné kontrolné zoznamy na účely preskúmania systémov členských štátov.

- 33** Tento prístup sa odrazil aj vo výročnej správe o činnosti GR ECFIN za rok 2021, ktorá bola uverejnená v máji 2022, v ktorej sa vyhlásenie generálneho riaditeľa o vierohodnosti nevzťahovalo na systémy kontroly členských štátov v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci⁴. Vyhlásenie sa týkalo len zákonnosti a správnosti príslušných transakcií a vykonávania článku 22 ods. 5 [nariadenia o RRF](#) (zníženie podpory za závažné porušenia povinností stanovených v dohodách o financovaní alebo úvere). Jediná platba uskutočnená v roku 2021 zahŕňala míľniky týkajúce sa reforiem, ktoré sa netýkali kontroly verejného obstarávania ani štátnej pomoci.
- 34** Výročná správa o činnosti GR ECFIN za rok 2022, uverejnená v máji 2023, však obsahovala vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa štátnej pomoci a verejného obstarávania. Poskytlo sa v nej uistenie, že členské štáty pravidelne kontrolujú, či sú opatrenia RRF týkajúce sa jeho financovania a vykonávania v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami⁵. V našej [výročnej správe za rok 2022](#) sme uviedli, že z vyhlásenia Komisie nie je jasné, či pravidelné kontroly vykonávané členskými štátmi poskytujú primerané uistenie, že ich systémy kontroly zabezpečujú súlad s pravidlami štátnej pomoci a verejného obstarávania⁶.
- 35** GR ECFIN sa takmer úplne spoliehalo na alternatívne zdroje uistenia: orgány auditu RRF členských štátov a spoločné riaditeľstvo Komisie pre audit politiky súdržnosti (DAC), ktoré kontroluje systémy členských štátov v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF).
- 36** Podľa nášho názoru uistenie poskytnuté za rok 2022 týkajúce sa kontrol členských štátov v oblasti pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci nebolo dostatočné, pretože:
- o DAC nevykonáva audit RRF. Ak boli za RRF aj za EŠIF zodpovedné tie isté orgány auditu členského štátu, GR ECFIN získalo uistenie z práce DAC, ak jeho práca viedla k stanovisku bez výhrad alebo výroku s výhradou s obmedzeným vplyvom. Hoci pre systémy auditu a kontroly členských štátov v rámci EŠIF existujú harmonizované požiadavky, pre RRF neexistujú žiadne. Preto aj keď je orgán auditu RRF v členskom štáte rovnaký ako v prípade EŠIF, mnohé aspekty audítorskej práce vykonanej v súvislosti s RRF sa často líšia. Zistili sme, že to tak je v členských štátoch, ktoré sme navštívili (Chorvátsko, Česko, Francúzsko a Španielsko) (pozri bod [51](#)).

⁴ Výročná správa o činnosti GR ECFIN za rok 2021.

⁵ Výročná správa o činnosti GR ECFIN za rok 2022.

⁶ Výročná správa za rok 2022, bod 11.58.

Okrem toho sme v našej výročnej správe zistili, že na prácu orgánov auditu v rámci EŠIF sa nemožno v plnej miere spoľahnúť⁷,

- o GR ECFIN sa spoliehalo na prácu orgánov auditu členských štátov v rámci RRF priamo bez toho, aby vykonalo kontroly ich metodík auditu a kontrolných zoznamov,
- o vlastná práca GR ECFIN do apríla 2023 nezahŕňala osobitné kontroly.

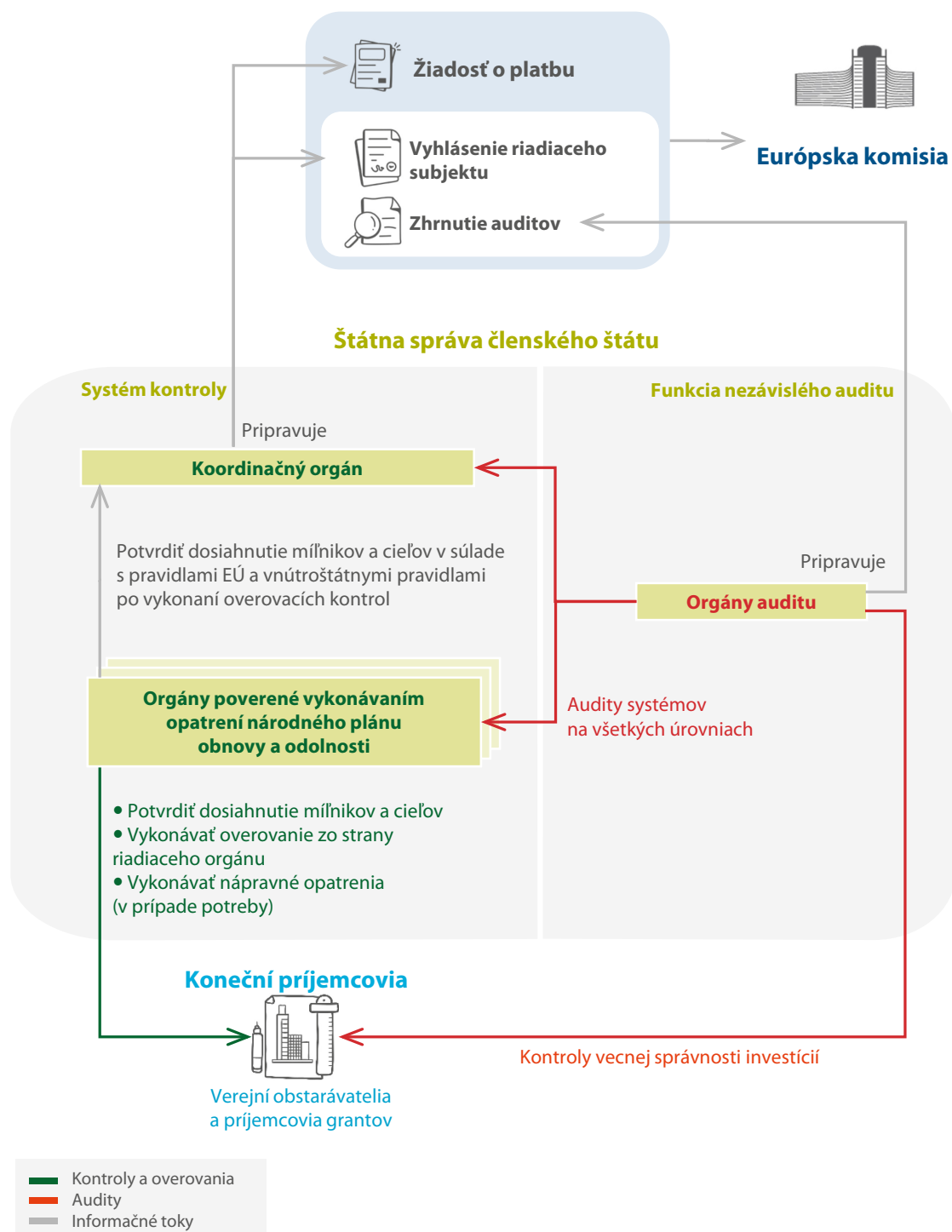
37 **Nariadenie o RRF** umožnilo členským štátom vykonávať RRF pomocou vlastných vnútroštátnych systémov rozpočtového riadenia a nešpecifikovali sa v ňom žiadne ďalšie požiadavky. Komisia neposkytla členským štátom podrobné usmernenia ku kontrolám dodržiavania pravidiel EÚ v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci a do roku 2023 do svojich vlastných auditov nezahrnula podrobné kontroly týchto aspektov. V praxi sa tým do polovice roka 2023 vytvorilo prostredie, ktoré neprispievalo k tomu, aby členské štáty zaviedli systémy kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci, ktoré by konzistentne vytvárali dostatočnú mieru uistenia v celej EÚ.

Systémy niektorých členských štátov boli ovplyvnené významnými nedostatkami

38 Na získanie finančných prostriedkov z RRF členské štáty predkladajú Komisii žiadosti o platby týkajúce sa míľnikov a cieľov, ktoré považujú za uspokojivo splnené. K žiadostiam o platbu musí byť priložené podpísané vyhlásenie riadiaceho subjektu a zhrnutie príslušných auditov vykonaných členským štátom. Vo vyhlásení riadiaceho subjektu sa potvrdzuje, že zavedené systémy kontroly poskytujú potrebné uistenie, že finančné prostriedky boli spravované v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami vrátane pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci. Zhrnutie auditov zahŕňa analýzu nedostatkov zistených orgánom auditu a nápravné opatrenia prijaté alebo plánované členským štátom. Mechanizmy auditu a kontroly RRF v členských štátoch sú zhrnuté na **ilustrácii 3**.

⁷ Výročná správa za rok 2023, bod 6.73.

Ilustrácia 3 | Mechanizmy auditu a kontroly RRF v členských štátoch

Zdroj: EDA.

- 39** Posúdili sme, či návrh a zavedenie systémov kontroly a auditu RRF v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci vo vzorke piatich členských štátov (Chorvátsko, Česko, Francúzsko, Taliansko a Španielsko) predstavovali dobrý základ pre Komisiu, aby získala dostatočné uistenie o týchto členských štátoch. Zaoberali sme sa žiadosťami o platby

predloženými do konca apríla 2023 a ministerstvami zodpovednými za vykonávanie, ako aj orgánmi auditu členských štátov.

- 40** Členské štáty zaradené do vzorky uviedli, že všetky míľniky a ciele v predložených žiadostiach o platbu (pozri [prílohu I](#)) boli dosiahnuté a ich systémy kontroly poskytli potrebné uistenie, že finančné prostriedky boli spravované v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami. Členské štáty okrem toho potvrdili, že nezrovnalosti zistené v záverečných auditorských alebo kontrolných správach v súvislosti s vykonávaním ich národných plánov obnovy a odolnosti už boli (alebo budú) primerane napravené a zodpovedajúce finančné prostriedky získané späť od konečných prijímateľov a že boli prijaté primerané následné opatrenia, keď sa zistili nedostatky v systéme kontroly.
- 41** Keďže je zhrnutie auditov základom uistenia poskytnutého vo vyhlásení riadiaceho subjektu, predpokladali sme, že orgány auditu členských štátov už takisto kontrolovali prvky svojich systémov kontroly týkajúce sa verejného obstarávania a štátnej pomoci a zabezpečili, aby v čase našej kontroly na mieste boli odstránené všetky nedostatky.

Koncepcie systémov kontroly sa značne líšil

- 42** Miera uistenia, ktorú poskytujú kontroly vykonávané orgánmi členských štátov, závisí od ich povahy a rozsahu. Čím sú kontroly rozsiahlejšie a podrobnejšie, tým vyššie je uistenie, ktoré poskytujú.
- 43** **Nariadenie o RRF** umožňuje členským štátom vykonávať RRF pomocou vlastných vnútroštátnych systémov rozpočtového riadenia a nešpecifikujú sa v ňom žiadne ďalšie požiadavky. Výsledkom je komplexný rámec kontroly na úrovni EÚ. Systémy kontroly a mechanizmy auditu vykonávania RRF v členských štátoch zaradených do vzorky sa budú:
- o v plnej miere spoliehajú na existujúce vnútroštátne inštitúcie na kontrolu rozpočtu,
 - o alebo presne odzrkadľujú inštitucionálne opatrenia používané na implementáciu iných fondov EÚ, najmä EŠIF,
 - o alebo sa spoliehajú na vykonávacie orgány, ktoré preberajú zodpovednosť za kontrolu, pričom každý z nich navrhuje svoje vlastné kontrolné mechanizmy vykonávania RRF. Tieto orgány niekedy používajú systémy EŠIF, niekedy jednoducho využívajú existujúce postupy v rámci svojich vnútroštátnych systémov a niekedy vypracujú osobitný prístup k RRF, v ktorom sa vyvinú nové funkcie.

- 44** Navštívili sme každý z piatich členských štátov, aby sme pochopili ich systémy kontroly a auditu. V **tabuľke 1** sú uvedené hlavné charakteristiky systému kontroly a auditu RRF v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci v piatich členských štátoch.

Tabuľka 1 | Hlavné charakteristiky systému kontroly a auditu RRF v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci

Členský štát (vykonávacie orgány)	Hlavné charakteristiky	
	Systém kontroly RRF	Orgán auditu RRF
Česko 12 ministerstiev a jedna agentúra	Spolieha sa na širokú škálu systémov, od existujúcich kontrol používaných v rámci vnútroštátneho rozpočtu až po inštitucionálne opatrenia používané na implementáciu iných fondov EÚ.	Orgán auditu sídli na ministerstve financií. Na tomto ministerstve je aj audítorská funkcia iných fondov EÚ.
Španielsko 12 ministerstiev 17 regiónov	Spolieha sa na už existujúce kontroly, ktoré sa používajú v rámci štátneho rozpočtu. Centralizované vnútroštátne orgány [Úrad štátneho prokurátora a Intervención General de la Administración del Estado (IGAE)] dohliadajú na verejné obstarávanie a štátnu pomoc v rámci pôsobnosti ústrednej správy. V regionálnych správnych orgánoch vykonávajú dohľad ich vlastné orgány.	Orgán auditu sídli centrálne v rámci IGAE, ktorý vykonáva audit všetkých fondov EÚ. Využíva aj služby regionálnych orgánov auditu.
Francúzsko 8 ministerstiev	Spolieha sa na existujúce kontroly používané v rámci štátneho rozpočtu, pričom ministerstvá sú zodpovedné za svoje vlastné kontroly RRF.	Oddelenie auditu zriadené v rámci medzirezortného výboru pre koordináciu kontrol. Výbor vykonáva audit všetkých fondov EÚ. V prípade RRF sa vo veľkej miere spolieha na funkcie vnútorného auditu riadiacich ministerstiev.
Chorvátsko 20 ministerstiev	Úzko odráža inštitucionálne opatrenia používané na implementáciu iných fondov EÚ (EŠIF).	Špecializovaný orgán, ktorý vykonáva audit väčšiny ostatných fondov EÚ.

Členský štát (vykonávacie orgány)	Hlavné charakteristiky	
	Systém kontroly RRF	Orgán auditu RRF
Taliansko 27 ministerstiev a ďalších verejných orgánov	Spolieha sa na širokú škálu systémov, od existujúcich kontrol používaných v rámci štátneho rozpočtu až po kontroly špecifické pre RRF vykonávané zodpovednými ministerstvami	Orgán auditu sídli na ministerstve financií. Nie je zodpovedný za audit iných fondov EÚ.

Zdroj: EDA na základe opisu poskytnutého členskými štátmi.

- 45** Mechanizmy Chorvátska na kontrolu a audit RRF odzrkadľujú mechanizmy používané v prípade iných fondov EÚ (napr. EŠIF). Dosahuje sa to prostredníctvom spoločných vnútroštátnych pravidiel, ktoré si vyžadujú podrobné overovanie verejného obstarávania a štátnej pomoci zo strany riadiaceho orgánu. Chorvátsky orgán auditu je oddelený od ministerstiev, ktoré dohliadajú na vykonávanie RRF.
- 46** Hoci v Česku bolo v najnovšom národnom pláne obnovy a odolnosti určených 12 ministerstiev a jedna agentúra ako vykonávacie orgány, vykonávanie RRF je v praxi rozšírené na mnohé útvary, a to aj v rámci týchto ministerstiev. Musia samy navrhnuť a vykonávať kontroly a overenia, aby získali uistenie o dodržiavaní pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel, ale nemusia uplatňovať jednotné kontroly. Z tohto dôvodu sme zaznamenali rôzne prístupy, pričom niektoré orgány používajú metódy overovania získané zo zdieľaného riadenia, niektoré používajú prístupy prepracované osobitne pre RRF a niektoré sa v plnej miere spoliehajú na svoje vnútroštátne rozpočtové postupy.
- 47** Vo Francúzsku sa orgány RRF spoliehajú výlučne na svoje existujúce vnútroštátne systémy rozpočtového riadenia na kontrolu verejného obstarávania a štátnej pomoci. Orgán auditu RRF, ktorý je oddelený od vykonávajúcich ministerstiev, sa spolieha na prácu oddelení vnútorného auditu týchto ministerstiev alebo iných miestnych audítorských oddelení.
- 48** V Taliansku sú samotné ministerstvá zodpovedné za navrhovanie a vykonávanie kontrol a overení s cieľom získať uistenie. Koordinačný orgán stanovuje hlavné požiadavky na podávanie správ a vykonávanie, existujú však rôzne prístupy ku kontrole, pričom niektoré ministerstvá a verejné orgány používajú metódy overovania získané zo zdieľaného riadenia a niektoré používajú prístupy prepracované osobitne pre RRF.
- 49** V Španielsku sa systémy verejného obstarávania a kontroly štátnej pomoci spoliehajú na vnútroštátne systémy rozpočtového riadenia používané na dohľad nad akýmkoľvek overovaním verejných výdavkov. Túto funkciu vykonáva [Intervención General de la Administración del Estado \(IGAE\)](#) spolu so štátnym prokurátorom. Úrad IGAE, ktorý je

oddelený od ministerstiev, je zodpovedný za kontrolu na prvej úrovni (t. j. zabezpečenie zákonnosti a správnosti výdavkov RRF v prvom rade) a zároveň slúži ako orgán auditu RRF, čo by mohlo vyvolať dojem nedostatočného oddelenia povinností. Medzi oddeleniami IGAE však existuje určitý stupeň funkčného oddelenia a toto opatrenie bolo zavedené na vykonávanie iných fondov EÚ, ako sú EŠIF.

- 50** Počet ministerstiev a orgánov zapojených do vykonávania RRF sa v jednotlivých členských štátoch zaradených do vzorky líši, a to od ôsmich vo Francúzsku po 27 v Taliansku. Zistili sme, že niektoré vykonávacie orgány prinášajú veľa skúseností zo zdieľaného riadenia, zatiaľ čo iné nemajú žiadne skúsenosti s vykonávaním kontrol fondov EÚ.
- 51** Do auditu rôznych fondov EÚ boli zapojené určené audítorské orgány RRF v štyroch z piatich členských štátov (Chorvátsko, Česko, Francúzsko a Španielsko). V troch z týchto orgánov auditu (Chorvátsko, Česko a Francúzsko) útvary zodpovedné za audit RRF používali odlišné postupy a metodiky v porovnaní s inými fondmi EÚ, a to napriek tomu, že sídlili v rámci toho istého orgánu auditu alebo na rovnakom ministerstve ako útvary vykonávajúce audit týchto iných fondov.
- 52** V našich výročných správach sme zistili, že v oblasti súdržnosti nie všetky vnútroštátne alebo regionálne systémy kontroly a auditu sú dostatočne účinné pri predchádzaní nezrovnalostiam alebo pri ich odhaľovaní, vrátane nedodržiavania pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci⁸. Vo viac než polovici balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré sme kontrolovali v rokoch 2017 až 2022, sme zistili chyby, ktoré neboli zistené pri kontrolách orgánov auditu.
- 53** **Nariadenie o RRF** neobsahuje osobitné požiadavky na načasovanie auditov. V usmerneniach Komisie sa stanovuje možnosť, aby orgány auditu členských štátov vykonávali svoju prácu po predložení žiadostí o platbu, pretože audity nemusia byť špecificky zamerané na investície a reformy, ktoré sú základom príslušnej žiadosti o platbu. Čas, ktorý majú orgány auditu RRF členských štátov dispozícií na dokončenie audítorskej práce pred predložením žiadosti o platbu, môže byť krátky. Dôvodom je, že míľniky a ciele možno splniť až do predloženia žiadosti o platbu Komisii.

⁸ **Preskúmanie 03/2024:** Prehľad rámca uistenia a hlavných faktorov prispievajúcich k chybám vo výdavkoch na súdržnosť v období 2014 – 2020, body 56 – 64.

Uistenie, ktoré poskytujú kontroly a audity verejného obstarávania členských štátov, oslabilo niekoľko problémov

Väčšina členských štátov zaradených do vzorky mala nedostatky vo svojich kontrolách súladu s pravidlami verejného obstarávania

- 54** Vymedzili sme štyri audítorské kritériá na posúdenie systémov kontroly RRF v oblasti verejného obstarávania v piatich členských štátoch zaradených do vzorky na základe preskúmania týchto systémov a analýzy kontrol uplatnených na postupy verejného obstarávania v prípade 18 cieľov (*príloha II*):
- rozsah, t. j. do akej miery orgány vykonávajúce opatrenia RRF kontrolujú postupy verejného obstarávania,
 - kvalita, t. j. či sa kontroly vzťahujú na všetky hlavné rizikové oblasti uvedené v *smernici o verejnom obstarávaní*,
 - načasovanie, t. j. či sa kontroly vykonávajú pred tým, ako členský štát predloží Komisii príslušnú žiadosť o platbu s vyhlásením riadiaceho subjektu,
 - audítorský záznam, t. j. či existuje dostatočná dokumentácia o kontrolách.
- 55** V *tabuľke 2* je uvedená naša analýza systémov kontroly členských štátov zaradených do vzorky, pokiaľ ide o súlad s pravidlami verejného obstarávania.

Tabuľka 2 | Posúdenie systémov kontroly RRF v oblasti verejného obstarávania v členských štátoch zaradených do vzorky (na základe našej vzorky cieľov)

Ministerstvá členského štátu (počet kontrolovaných cieľov podľa zodpovedného ministerstva)		Rozsah	Kvalita	Načasovanie: pred žiadosťou o platbu a vyhlásením riadiaceho subjektu?	Audítorský záznam kontrolných orgánov RRF
Česko	Poľnohospodárstvo (1)	○ Žiadne	○ Žiadne	○ Nie	○ Nie
	Vzdelávanie (1)	○ Nedostatočný rozsah	○ Niektoré riziká	○ Nie	○ Áno
	Doprava (3)	○ Vzorka založená na riziku	○ Všetky hlavné riziká	○ Áno	○ Áno

Ministerstvá členského štátu (počet kontrolovaných cieľov podľa zodpovedného ministerstva)		Rozsah	Kvalita	Načasovanie: pred žiadosťou o platbu a vyhlásením riadiaceho subjektu?	Audítorský záznam kontrolných orgánov RRF
Španielsko	Poľnohospodárstvo (2)	☒ Všetky	☐ Nezdokumentované**	☒ Áno	☐ Nie
	Kultúra (1)				
Francúzsko	Plánovanie (1)	☐ Žiadne*	☐ Žiadne*	☐ Žiadne*	☐ Žiadne*
	Hospodárstvo (1)				
	Ekológia (1)				
	Vnútro (1)				
Chorvátsko	Hospodárstvo (2)	☒ Všetky	☒ Všetky hlavné riziká	☒ Áno	☒ Áno
	Práca (1)		☐ Nevzťahuje sa		
Taliansko	Práca (2)	☒ Vzorka založená na riziku	☒ Všetky hlavné riziká	☐ Čiastočne	☒ Áno
	Životné prostredie (1)				

* Nie sú k dispozícii žiadne informácie o uistení v oblasti verejného obstarávania za vybrané ciele RRF.

** V právnych predpisoch sa špecifikujú kontroly, ktoré sa majú vykonať, ale nie je možné skontrolovať kvalitu, keďže sa nepoužili kontrolné zoznamy.

56 Francúzske orgány sa pri kontrole verejného obstarávania, a to aj v rámci RRF, spoliehajú na svoje existujúce vnútroštátne systémy rozpočtového riadenia. Ministerstvá preto nevykonávajú overovanie zo strany riadiaceho orgánu v prípade RRF. Orgány na miestnej úrovni (napr. prefektúry) sú oprávnené potvrdzovať zákonnosť verejných výdavkov, a to aj v oblasti verejného obstarávania, ale nie sú stanovené žiadne hierarchické vzťahy s ministerstvami. Koordinačnému orgánu ani vykonávaciemu orgánu nebolo jasné, do akej miery prefektúry kontrolujú súlad výdavkov RRF s pravidlami verejného obstarávania v praxi, pretože nebolo možné identifikovať jednotlivé obstarávania financované z RRF v informačných systémoch. V dôsledku toho francúzske orgány nedokázali poskytnúť dôkazy o rozsahu, kvalite alebo načasovaní žiadnych kontrol týkajúcich sa našej vzorky (*rámček 1*).

Rámček 1

Príklad nedostatku dôkazov o kontrolách postupov verejného obstarávania v prípade projektu RRF vo Francúzsku

V prvej žiadosti o platbu, ktorú Francúzsko predložilo Komisii, francúzske orgány uviedli, že ciele 1 – 8 (energetická obnova verejných budov) boli splnené. K žiadosti o platbu bolo priložené vyhlásenie riadiaceho subjektu, v ktorom bolo uvedené, že zavedené systémy kontroly poskytujú potrebné uistenie, že finančné prostriedky boli spravované v súlade so všetkými platnými pravidlami. Tento cieľ zahŕňal viacero postupov verejného obstarávania.

Za splnenie cieľa bolo zodpovedné ministerstvo hospodárstva, financií a obnovy. Uviedlo, že sa uplatnili bežné vnútroštátne systémy rozpočtového riadenia, ale nedokázalo poskytnúť dôkaz o kontrolách vykonaných prefektúrami alebo iným orgánom. Ministerstvo pred podaním žiadosti o platbu nevykonalo vlastné kontroly postupov verejného obstarávania.

- 57** V Česku, kde kontroly verejného obstarávania neboli štandardizované, boli značné rozdiely v kontrolách zavedených na troch ministerstvách. Prvé ministerstvo (dopravy) vykonalo podrobné kontroly vzorky založenej na riziku pred predložením žiadostí o platbu. Druhé ministerstvo (poľnohospodárstva) zhromaždilo len potrebnú dokumentáciu bez vykonania kontrol a tretie ministerstvo (školsťva) nevykonalo kontroly pred predložením žiadostí o platbu, ale vykonalo niektoré kontroly neskôr. Podľa českých orgánov sa kontroly môžu v rámci niektorých zodpovedných ministerstiev líšiť. V [rámčeku 2](#) je uvedený príklad nedostatočných kontrol.

Rámček 2

Príklad nedostatkov v kontrole postupov verejného obstarávania v Česku

V prvej žiadosti o platbu, ktorú Česko predložilo Komisii, české orgány uviedli, že cieľ C-135 (dokončenie 50 % projektov malých vodných tokov a vodných nádrží) bol splnený. K žiadosti o platbu bolo priložené vyhlásenie riadiaceho subjektu, v ktorom sa uvádzalo, že zavedené systémy kontroly poskytujú potrebné uistenie, že finančné prostriedky boli spravované v súlade so všetkými platnými pravidlami.

Tento cieľ zahŕňal viacero postupov verejného obstarávania. Pred podaním žiadosti o platbu však zodpovedné ministerstvo získalo len časť súťažných podkladov od obstarávateľov a neoverilo súlad postupov verejného obstarávania.

- 58** V Španielsku obstarávania kontroluje úrad IGAE a štátny prokurátor pred predložením žiadostí o platbu Komisii. Ich súhlas je potrebný na to, aby sa každá fáza postupu verejného obstarávania mohla posunúť vpred. V porovnaní s inými oblasťami štátneho rozpočtu existuje zjednodušený postup pre RRF, ktorého výsledky sú zhrnuté v správach vydaných týmito orgánmi, ktoré sú stanovené v španielskych zákonoch. Podrobnosti o kontrolách však nie sú zdokumentované, preto sme nemohli overiť kvalitu kontrol vykonaných na preskúmanej vzorke. Vzhľadom na zjednodušený postup je dokumentácia vykonaných kontrol dôležitá na zabezpečenie homogénneho overovania verejného obstarávania.
- 59** V Chorvátsku sa pred predložením žiadostí o platbu vykonávajú a dokumentujú podrobné kontroly všetkých obstarávaní. Koordinačný orgán vedie databázu všetkých zistených nezrovnalostí. Tento osvedčený postup je uvedený v [rámčeku 3](#).

Rámček 3

Príklad osvedčeného postupu pri kontrole verejného obstarávania v Chorvátsku

V druhej žiadosti Chorvátska o platbu, ktorá bola Komisii predložená v roku 2022, vnútroštátne orgány uviedli, že boli splnené cieľ 63 (vybudovanie alebo zrekonštruovanie verejnej kanalizačnej siete) a cieľ 68 (vybudovanie alebo zrekonštruovanie verejnej vodovodnej siete). Išlo o mnoho postupov verejného obstarávania s vysokou hodnotou na výstavbu vodovodných a kanalizačných systémov. K žiadosti o platbu bolo priložené vyhlásenie riadiaceho subjektu, v ktorom bolo poskytnuté uistenie, že všetky finančné prostriedky použité na dosiahnutie týchto cieľov boli spravované v súlade so všetkými platnými pravidlami. Ministerstvo hospodárstva delegovalo zodpovednosť za vykonávanie na hlavný orgán pre vodohospodárstvo, Chorvátske vodohospodárstvo, ktorý musel skontrolovať aj všetky verejné zákazky. Na vzorke z nich sme potvrdili, že takéto kontroly boli vykonané.

Okrem toho, ak Chorvátske vodohospodárstvo zistilo porušenia v postupoch verejného obstarávania, vymohlo neoprávnené sumy a oznámilo všetky nezrovnalosti a nápravné opatrenia koordinačnému orgánu.

- 60** V Taliansku pred predložením žiadostí o platbu ministerstvá kontrolujú úplnosť spisov týkajúcich sa verejného obstarávania. Zodpovedné ministerstvá okrem toho vykonávajú podrobné kontroly vzorky postupov verejného obstarávania založenej na riziku, v prípade ktorých koneční príjemcovia požiadali ministerstvo o úhradu. V dôsledku toho sa kontroly verejného obstarávania môžu uskutočniť pred alebo po predložení žiadostí o platbu Komisii. V prípade všetkých troch cieľov v našej vzorke ministerstvá vykonali tieto kontroly po predložení žiadosti o platbu Komisii.

- 61** Práca orgánov zodpovedných za vykonávanie v členských štátoch je kľúčovou úrovňou kontroly v rámci RRF, keďže je základom vyhlásení riadiacich subjektov členských štátov. Zaznamenali sme však závažnú absenciu kontrol v oblasti verejného obstarávania zo strany vykonávacích orgánov v dvoch členských štátoch (Česko a Francúzsko). Zaznamenali sme aj problémy týkajúce sa načasovania (Taliansko) a dokumentácie (Španielsko) kontrol v dvoch ďalších členských štátoch.

Uistenie orgánov auditu RRF o súlade s pravidlami verejného obstarávania je ovplyvnené problémami s rozsahom a načasovaním

- 62** Preskúmali sme prácu orgánov auditu RRF týkajúcu sa súladu s pravidlami verejného obstarávania v našej vzorke platieb. Použili sme rovnaké kritériá ako pri posudzovaní systémov kontroly RRF (pozri bod 54) s výnimkou toho, že pri „rozsahu“ sme analyzovali, do akej miery orgány auditu RRF pracovali na systémoch kontroly (testovanie systémov) a vykonali audit jednotlivých postupov verejného obstarávania (testovanie vecnej správnosti).
- 63** Zistili sme, že práca orgánov auditu sa v jednotlivých členských štátoch zaradených do vzorky výrazne líšila. Výsledky nášho posúdenia sú uvedené v [tabuľke 3](#).

Tabuľka 3 | Posúdenie práce orgánov auditu v oblasti verejného obstarávania v členských štátoch zaradených do vzorky (na základe vybraných cieľov)

Členský štát	Rozsah (testovanie vecnej správnosti a testovanie systémov)	Kvalita (testovanie vecnej správnosti)	Načasovanie: pred žiadosťou o platbu a vyhlásením riadiaceho subjektu?	Audítorský záznam
Česko	✓ Systémy	Niektoré riziká	✓	✓
	✓ Vecná správnosť		✓	
Španielsko	✗ Systémy	Všetky hlavné riziká	Nevzťahuje sa	✓
	✓ Vecná správnosť		✗	

Členský štát	Rozsah (testovanie vecnej správnosti a testovanie systémov)	Kvalita (testovanie vecnej správnosti)	Načasovanie: pred žiadosťou o platbu a vyhlásením riadiaceho subjektu?	Audítorský záznam
Francúzsko	✗ Systémy	Žiadne	Nevzťahuje sa	Nevzťahuje sa
	✗ Vecná správnosť		Nevzťahuje sa	
Chorvátsko	✓ Systémy	Všetky hlavné riziká	✓	✓
	✓ Vecná správnosť		✓	
Taliansko	✓ Systémy	Všetky hlavné riziká	✓	✓
	✓ Vecná správnosť		✗	

64 V Chorvátsku, Česku a Taliansku orgány auditu vykonali kombináciu kontrol systémov a testovania vecnej správnosti verejného obstarávania. Španielsky orgán auditu vykonal len testovanie vecnej správnosti. Hoci sa francúzsky orgán auditu zamerl na závažné nezrovnalosti, pred prvou žiadosťou o platbu nevykonal žiadny audit systémov ani testovanie vecnej správnosti verejného obstarávania (pozri bod 67).

65 V Španielsku a Chorvátsku orgány auditu vykonali podrobné kontroly vecnej správnosti na základe kontrolných zoznamov EŠIF. V Taliansku a Česku orgány auditu vypracovali nový kontrolný zoznam špecifický pre RRF na testovanie vecnej správnosti. V Česku sa však kontroly nevzťahovali na všetky riziká verejného obstarávania, ako je umelé rozdelenie zákaziek, úpravy zložiek zákazky alebo kolúzia medzi uchádzačmi (známe ako „bid-rigging“).

66 V Chorvátsku a Česku orgány auditu vykonali prácu pred zahrnutím príslušných cieľov do žiadosti o platbu a súvisiace podrobnosti boli zahrnuté v sprievodných zhrnutiach auditov. Naopak, v Španielsku a Taliansku orgány auditu testovali jednotlivé postupy po tom, ako boli príslušné ciele zahrnuté do žiadosti o platbu, a podrobnosti o tejto práci boli priložené až k následným žiadostiam o platbu. Vykonávanie auditov po predložení žiadosti o platbu znižuje ich užitočnosť pri podpore vyhlásenia riadiaceho subjektu.

- 67** Pred tým, ako Francúzsko predložilo Komisii svoju prvú žiadosť o platbu, jeho orgán auditu vykonal v roku 2021 všeobecný audit systému kontroly RRF na úrovni ministerstiev a koordinačného orgánu. Pri všeobecnom audite sa nezistili nedostatky v kontrolách verejného obstarávania, ktoré sme zaznamenali my (pozri bod 56). Neskôr, v roku 2022 orgán auditu vykonal tematický audit (systémový audit) kontrol verejného obstarávania, v rámci ktorého sa preskúmalo 15 postupov verejného obstarávania v rámci RRF na vzorke verejných obstarávateľov a nezistili sa v súvislosti s nimi žiadne problémy. V rámci tohto auditu sa však nepreskúmali kontroly verejného obstarávania. V auditorskej správe sa nezdôraznil systémový nedostatok, ktorý sme zistili a opísali v [rámčeku 1](#), konkrétne to, že zodpovedné ministerstvá nevykonali vlastné kontroly verejných obstarávaní uskutočnených verejnými obstarávateľmi a nevedeli o žiadnych takýchto kontrolách či kontrolách zo strany iného verejného orgánu.
- 68** Práca orgánov auditu je dôležitá na podporu vyhlásení riadiaceho subjektu a na poskytnutie nezávislého uistenia Komisii, pokiaľ ide o kontroly vykonávané orgánmi členských štátov zodpovednými za vykonávanie RRF. Problémy, ktoré sme zistili v súvislosti s rozsahom, kvalitou a načasovaním kontrol zo strany orgánov auditu v členských štátoch zaradených do vzorky, vyvolávajú obavy v súvislosti s týmto uistením.

Systémy kontroly štátnej pomoci v členských štátoch sú zavedené, ale niektoré kontroly orgány auditu nevykonávajú alebo sa vykonali až po žiadostiach o platbu

Kontroly členských štátov sa týkali hlavných rizík štátnej pomoci

- 69** Posúdili sme systémy kontroly RRF týkajúce sa štátnej pomoci v piatich členských štátoch zaradených do vzorky preskúmaním 13 cieľov ([príloha III](#)), ktoré potenciálne zahŕňali štátnu pomoc. Členské štáty v rámci svojich kontrol štátnej pomoci posúdili päť z týchto cieľov ako ciele, ktoré nezahŕňali štátnu pomoc. Z ostatných ôsmich bolo [všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách](#) relevantné pre dva, rámec pre [výskum, vývoj a inovácie](#) bol relevantný pre tri, [pomoc de minimis](#) bola relevantná pre dva ciele a zostávajúci cieľ sa týkal oznámenej pomoci. V čase konania auditu len nízky počet žiadostí o platbu predložených členskými štátmi zahŕňal ciele potenciálne zahŕňajúce štátnu pomoc. Z tohto dôvodu sme nedokázali posúdiť kontroly všetkých typov štátnej pomoci vo všetkých členských štátoch zaradených do vzorky.
- 70** Vymedzili sme päť auditorských kritérií na posúdenie kontrol štátnej pomoci:
- existencia, t. j. či zodpovedné orgány posúdili, či sú opatrenia relevantné pre štátnu pomoc, a v prípade potreby to oznámili Komisii,

- o súlady poskytovania pomoci, t. j. či zodpovedné orgány kontrolujú poskytovanie pomoci v rámci osobitných režimov (napríklad [GBER](#)),
- o kvalita, t. j. či sú kontrolované všetky požiadavky daného typu štátnej pomoci,
- o načasovanie, t. j. či sa kontroly vykonali pred tým, ako členský štát predložil príslušnú žiadosť o platbu s vyhlásením riadiaceho subjektu,
- o audítorský záznam, t. j. či boli kontroly dostatočne zdokumentované.

71 V [tabuľke 4](#) je uvedená naša analýza systémov kontroly členských štátov zaradených do vzorky, pokiaľ ide o súlad s pravidlami štátnej pomoci.

Tabuľka 4 | Posúdenie systémov kontroly RRF v oblasti štátnej pomoci v členských štátoch zaradených do vzorky (na základe vybraných cieľov)

Ministerstvá členského štátu (počet cieľov potenciálne zahŕňajúcich štátnu pomoc)		Existencia	Súlady poskytovania pomoci	Kvalita	Načasovanie: pred žiadosťou o platbu a vyhlásením riadiaceho subjektu?	Audítorský záznam
Česko	Vzdelávanie (1 schéma výskumu, vývoja a inovácií)	✓	✓	Všetky požiadavky	✓	✓
Španielsko	Veda (2 schémy výskumu, vývoja a inovácií)	✓	✓	Všetky požiadavky	✓	✓
	Poľnohospodárstvo (1 <i>de minimis</i> , 1 oznámená)					
Francúzsko	Hospodárnosť (1 schéma GBER)	✓	✓	Niektoré aspekty**	✓	Čiastočne**
	Práca (3)		Nevzťahuje sa*	Nevzťahuje sa*		✓

Ministerstvá členského štátu (počet cieľov potenciálne zahŕňajúcich štátnu pomoc)		Existencia	Súlad poskytovania pomoci	Kvalita	Načasovanie: pred žiadosťou o platbu a vyhlásením riadiaceho subjektu?	Audítorský záznam
Chorvátsko	Hospodárstvo (a) (1 schéma GBER)	✓	✓	Všetky požiadavky	✓	✓
	Hospodárstvo (b) (1)		Nevzťahuje sa*	Nevzťahuje sa*		
Taliansko	Vonkajšie záležitosti (1 <i>de minimis</i>)	✓	✓	Všetky požiadavky	✓	✓
	Životné prostredie (1)		Nevzťahuje sa*	Nevzťahuje sa*		

* Členský štát posúdil, že nešlo o štátnu pomoc, a preto nie sú potrebné ďalšie kontroly.

** Členský štát predložil vlastné vyhlásenia príjemcov, ale kontroly týchto vyhlásení neboli zdokumentované.

72 V našej vzorke cieľov sme zistili, že členské štáty mali vo všeobecnosti dobré kontroly existencie štátnej pomoci. Tam, kde bola štátna pomoc potvrdená, sme zistili dobrý súlad poskytovania pomoci a že najdôležitejšie aspekty štátnej pomoci boli skontrolované. Všetky kontroly boli vykonané pred podaním žiadostí o platbu a vo väčšine prípadov existovala dostatočná dokumentácia kontrol.

73 Vo Francúzsku sme preskúmali schému [GBER](#), v rámci ktorej sa súkromným spoločnostiam poskytli granty na dekarbonizáciu. Neboli k dispozícii dostatočné dôkazy o kontrolách vykonaných orgánom poskytujúcim grant v čase poskytnutia jednotlivých grantov. Kontroly boli založené najmä na vlastných vyhláseniach žiadateľov, ale neboli zdokumentované. Z poskytnutých spisov nebolo jasné, ako sa získalo uistenie, že sa uplatnili osobitné požiadavky nariadenia GBER, čo viedlo k riziku nesprávneho uplatňovania. V minulosti sme odporučili, aby orgány členských štátov mali zavedené primerané metódy na kontrolu platnosti a spoľahlivosti vlastných vyhlásení⁹.

⁹ Výročná správa za rok 2022, odporúčanie 6.5.

- 74** Tri ciele vo Francúzsku, jeden v Taliansku a jeden v Chorvátsku, ktoré sme identifikovali ako potenciálne relevantné z hľadiska štátnej pomoci, vnútroštátne orgány považovali za zlučiteľné s pravidlami. Preto neoznámili tieto prípady Generálnemu riaditeľstvu Komisie pre hospodársku súťaž (GR COMP) a nevykonali ďalšie kontroly. Hoci boli vykonané kontroly existencie štátnej pomoci, zastávame názor, že pokiaľ ide o tri ciele vo Francúzsku, vnútroštátne orgány mali oznámiť schémy Generálnemu riaditeľstvu pre hospodársku súťaž na analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci pred ich vykonaním. V [rámčeku 4](#) je uvedený jeden príklad.

Rámček 4

Príklad schémy štátnej pomoci vo Francúzsku, ktorá nebola oznámená GR COMP na analýzu

Napriek tomu, že príslušné francúzske ministerstvo analyzovalo existenciu štátnej pomoci, zastávame názor, že schéma pomoci v rámci cieľa 8-10 (dotácie na prijímanie zamestnancov vyplácané za zmluvy s učňami) spĺňa všetky kumulatívne kritériá štátnej pomoci stanovené v [článku 107 ods. 1 ZFEÚ](#) na to, aby sa považovala za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, a to aj tým, že zvýhodňuje podniky s menej než 250 zamestnancami. Podľa nášho názoru sa táto schéma mala oznámiť GR COMP na analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci.

Orgány členských štátov zodpovedné za audit RRF nemali uistenie o štátnej pomoci pred uskutočnením platieb z RRF

- 75** Posúdili sme prácu orgánov auditu RRF, pokiaľ ide o dodržiavanie pravidiel štátnej pomoci v piatich členských štátoch zaradených do vzorky, a to na základe rovnakých kritérií ako v prípade systémov kontroly (pozri bod [70](#)). V [tabuľke 5](#) je zhrnuté naše posúdenie.

Tabuľka 5 | Posúdenie práce orgánov auditu v oblasti štátnej pomoci v členských štátoch zaradených do vzorky (na základe vybraných cieľov)

Členský štát	Existencia	Súlاد poskytovania pomoci	Kvalita	Načasovanie: pred žiadosťou o platbu a vyhlásením riadiaceho subjektu?	Audítorský záznam
Česko	✗	✗	Žiadne	Nevzťahuje sa	Nevzťahuje sa
Španielsko	✓	✓	Všetky požiadavky	✗	✓
Francúzsko	✗	✗	Žiadne	Nevzťahuje sa	Nevzťahuje sa
Chorvátsko	✓	✗	Žiadne	✓	✓
Taliansko	✓	✓	Všetky požiadavky	✗	✓

76 Nariadenie o RRF neobsahuje osobitnú požiadavku na načasovanie auditov. Ani jeden z piatich členských štátov zaradených do vzorky nevykonával audit poskytovania štátnej pomoci prijímateľským spoločnostiam pred predložením žiadosti o platbu, ktoré sme preskúmali, čo viedlo k nedostatočnému nezávislému uisteniu o zavedených systémoch kontroly. Bolo to napriek tomu, že každá žiadosť obsahovala ciele, na ktoré sa vzťahujú pravidlá štátnej pomoci, ako aj niekoľko cieľov, ktoré potenciálne zahŕňali štátnu pomoc. V Chorvátsku sa pred predložením žiadosti o platbu Komisii vykonali kontroly existencie a podrobností schémy. Vo Francúzsku a v Česku sa nevykonali žiadne audity súladu s pravidlami štátnej pomoci v súvislosti s cieľmi zaradenými do vzorky či už pred žiadosťami o platbu alebo po nich.

77 V Taliansku a Španielsku sa podrobná audítorská práca na schémach štátnej pomoci vykonala až po predložení a vyplatení príslušných žiadostí o platbu. V Španielsku sa použili kontrolné zoznamy založené na kontrolných zoznamoch GR COMP. Zhrnutia týchto auditov boli predložené spolu s následnými žiadosťami o platbu, čo je postup, ktorý je povolený v usmerneniach Komisie. Audítorská práca vykonaná po vykonaní platieb znižuje uistenie poskytnuté v súvislosti s platbami za ciele týkajúce sa štátnej pomoci. Hoci v Taliansku sa audity poskytovania štátnej pomoci príjemcom vykonávajú po predložení žiadostí o platbu, kontroly systémov na prvom stupni kontrolných postupov ministerstiev zodpovedných za poskytovanie pomoci sa vo všeobecnosti vykonávajú pred ich predložením.

- 78** Orgány auditu v Chorvátsku a Česku nás informovali, že v prípade následných žiadostí o platbu plánujú podrobne skontrolovať súlad s pravidlami štátnej pomoci, a to aj na úrovni grantov, pričom kontroly budú založené na kontrolných zoznamoch GR COMP. Hoci francúzsky orgán auditu nevykonával žiadnu prácu zameranú na štátnu pomoc, mal v úmysle vykonať tematický audit súladu s pravidlami štátnej pomoci v budúcnosti. Španielsko uviedlo, že môže zmeniť svoj prístup k vykonávaniu auditov v budúcnosti pred predložením žiadostí o platbu.

Komisia zlepšila svoju audítorskú prácu v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, tá však stále nebola dostatočná na poskytnutie uistenia

- 79** Posúdili sme základ uistenia Komisie za rok 2023 o systémoch verejného obstarávania a štátnej pomoci členských štátov tak, že sme preskúmali rozsah, kvalitu a načasovanie jej auditov a vplyv zistení na uistenie, ktoré poskytuje. Preskúmali sme aj nápravné opatrenia v prípade porušenia pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci na úrovni Komisie aj členských štátov.

Komisia aktualizovala svoju stratégiu auditu tak, aby zahŕňala systémy členských štátov v oblasti dodržiavania pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci, niektoré nedostatky však pretrvávajú

- 80** V máji 2023 [Európsky parlament vo svojom uznesení o absolutórii za rok 2021](#) zopakoval zistenia a odporúčania z našej [osobitnej správy č. 07/2023](#) a vyzval Komisiu, aby „zabezpečila primeraný počet testov jednotlivých prípadov verejného obstarávania s cieľom zaručiť účinnosť systémov vnútornej kontroly v praxi“.
- 81** V septembri 2023 Komisia zaviedla štandardizované kontrolné zoznamy týkajúce sa systémov členských štátov na zabezpečenie súladu s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. V decembri 2023 GR ECFIN aktualizovalo svoju stratégiu auditu tak, aby zohľadňovala používanie týchto kontrolných zoznamov. Kontrolný zoznam pre verejné obstarávanie zahŕňal všetky hlavné riziká. Kontrolný zoznam pre štátnu pomoc však nezahŕňal kontroly členských štátov v súvislosti s grantmi poskytovanými podnikom v rámci schém, na ktoré sa vťahuje [nariadenie o skupinových výnimkách](#) alebo schém v oblasti [výskumu, vývoja a inovácií](#).

- 82** Do konca mája 2024 Komisia začala audits v 14 zo 17 členských štátov, ktoré dostali platby v roku 2023, pričom použila schválené štandardizované kontrolné zoznamy pre verejné obstarávanie a štátnu pomoc. Komisia má v úmysle naďalej používať nové kontrolné zoznamy pri svojich auditoch všetkých členských štátov.
- 83** V prípade auditov začatých do polovice roka 2024 neboli k dispozícii jasné pokyny o rozsahu testovania, ktoré sa má vykonať, ako je počet vykonávacích orgánov, ktoré sa majú skontrolovať, alebo počet jednotlivých kontrol verejného obstarávania, ktoré sa majú opätovne vykonať, aby sa získala dôvera v účinnosť kontrol. Tým vzniká riziko nejednotného rozsahu kontrol v rámci auditov systémov členských štátov, ktoré vykonáva Komisia. Až v septembri 2024 sa v interných pokynoch GR ECFIN vyžadovalo, aby sa každý systémový audit vzťahoval aspoň na tri postupy verejného obstarávania na jeden implementačný subjekt. V tomto usmernení sa neobjasňuje rozsah potrebný na uistenie, t. j. koľko vykonávacích orgánov by sa malo kontrolovať v rámci systému členského štátu, keďže počet týchto orgánov sa môže značne líšiť (pozri [tabuľku 1](#)).

Vyhlásenie Komisie o vierohodnosti za rok 2023 v oblasti štátnej pomoci a verejného obstarávania má obmedzenia

- 84** GR ECFIN sa vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2023 spoliehalo na svoju vlastnú auditorskú prácu, pokiaľ ide o uistenie o systémoch kontroly členských štátov, ktoré v roku 2023 dostali platby. V [tabuľke 6](#) sa nachádza analýza rôznych auditov verejného obstarávania a štátnej pomoci na podporu jej vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2023 a stavu ich dokončenia, keď bolo vyhlásenie vydané v máji 2024.

Tabuľka 6 | Auditorská práca GR ECFIN v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, na ktorej je založené vyhlásenie o vierohodnosti za rok 2023

Členský štát	1. štvrtrok 2023	2. štvrtrok 2023	3. štvrtrok 2023	4. štvrtrok 2023	1. štvrtrok 2024
Česko					VO ŠP
Dánsko					
Nemecko				VO ŠP	

Členský štát	1. štvrťrok 2023	2. štvrťrok 2023	3. štvrťrok 2023	4. štvrťrok 2023	1. štvrťrok 2024
Estónsko					
Grécko	 				
Španielsko		 			
Francúzsko	 				
Chorvátsko		 			
Taliansko		 			
Litva					
Luxembursko					
Malta					
Rakúsko	 	 			
Portugalsko					
Rumunsko		 		 	
Slovinsko					
Slovensko		 		 	

Poznámka: Vykonané audity/misie na overenie skutočností: dokončené; nedokončené.

Použitie kontrolné zoznamy: nepoužili sa podrobné kontrolné zoznamy; schválené podrobné kontrolné zoznamy; verzie návrhu kontrolných zoznamov.

Kontrolované: nepoužili sa podrobné kontrolné zoznamy pre verejné obstarávanie ani štátnu pomoc; **VO** použili sa podrobné kontrolné zoznamy pre verejné obstarávanie; **ŠP** použili sa podrobné kontrolné zoznamy pre štátnu pomoc.

Zdroj: EDA na základe informácií poskytnutých Komisiou.

85 Pri preskúmaní audítorskej práce GR ECFIN sme zistili niekoľko problémov, ktoré ohrozujú uistenie:

- o zo 14 členských štátov, v ktorých sa pri auditoch GR ECFIN použili nové schválené kontrolné zoznamy (pozri bod [81](#)), bola audítorská práca dokončená len v dvoch (Nemecko a Slovensko) k dátumu vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2023. Pokiaľ ide o zvyšné členské štáty, Komisia oficiálne neoznámila svoje zistenia prostredníctvom návrhov správ, a preto nie je jasné, ako potenciálne zásadne dôležité alebo veľmi dôležité problémy identifikované v rámci predbežného auditu ovplyvňujú poskytnuté uistenie,
- o kontrolné zoznamy Komisie týkajúce sa štátnej pomoci nezahrňali kontroly členských štátov na kontrolu poskytovania pomoci v rámci rôznych schém štátnej pomoci (pozri bod [81](#)),
- o v prípade troch členských štátov (Rakúsko, Dánsko a Španielsko) sa Komisia spoliehala na audítorskú prácu ukončenú začiatkom roka 2023, pri ktorej sa nepoužili schválené štandardizované kontrolné zoznamy pre verejné obstarávanie alebo štátnu pomoc,
- o Komisia jasne nevymedzila metodiku a veľkosť vzorky použité na testovanie systémov verejného obstarávania členských štátov (pozri bod [83](#)). Vo výročnej správe o činnosti sa neuvádza podiel vykonávacích orgánov s investíciami relevantnými pre verejné obstarávanie a štátnu pomoc v každom kontrolovanom členskom štáte,
- o pokiaľ ide o Francúzsko, ktoré dostáva značné finančné prostriedky z RRF, Komisia zatiaľ neoverila systém kontroly a auditu RRF. Pri našej práci vo Francúzsku sme zistili významné nedostatky (pozri body [56](#), [64](#) a [67](#)).

86 GR ECFIN na základe výsledkov svojej audítorskej práce klasifikuje systémy kontroly členských štátov ako systémy kontroly s nízkym, stredným alebo vysokým rizikom na základe kritérií stanovených v jeho výročnej správe o činnosti (pozri [prílohu IV](#)). Ak Komisia vo vykazovanom roku identifikuje platbu členskému štátu ako vysokorizikovú, jej ročné vyhlásenie o vierohodnosti by malo vo všeobecnosti obsahovať výhradu, pokiaľ sa na ňu nevzťahuje pravidlo *de minimis*. Pokiaľ ide o platby z roku 2023, Komisia neposúdila žiadne systémy kontroly členských štátov týkajúce sa verejného obstarávania a štátnej pomoci ako vysokorizikové, takže nevzniesla žiadne výhrady. Systémy kontroly v siedmich členských štátoch v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci vyhodnotila ako stredne rizikové a desať ako nízkorizikové.

87 Preskúmali sme kategorizáciu rizík Komisie a zistili sme nasledujúce problémy, ktoré majú vplyv na základ uistenia Komisie:

- o ak sa pri auditoch GR ECFIN alebo auditoch iných orgánov zistia zásadne dôležité alebo veľmi dôležité problémy, ale členský štát potvrdí, že sa v budúcnosti vykonajú nápravné opatrenia, riziko sa kategorizuje ako nízke. Ak členský štát ešte nesúhlasil s vykonaním nápravných opatrení alebo ak sa nápravné opatrenia oneskoria, riziko sa klasifikuje ako stredné. Kategorizácia rizika ako nízke alebo stredné na základe budúceho záväzku členského štátu alebo v prípadoch oneskorených nápravných opatrení nemusí verne odrážať skutočnú úroveň rizika v čase vyhlásenia o vierohodnosti. Dôvodom je, že náprava nedostatočných alebo neexistujúcich kontrol dodržiavania pravidiel verejného obstarávania alebo štátnej pomoci často trvá dlho,
- o Komisia takisto kategorizuje systémy kontroly členských štátov ako nízkorizikové, ak ešte nevykonala audítorskú prácu. Priradenie nízkeho rizika k prípadom, v ktorých nedošlo k žiadnemu auditu, nemusí primerane odrážať situáciu. To je napríklad prípad Francúzska, kde Komisia klasifikovala systém kontroly ako nízkorizikový, pretože nevykonala audity týkajúce sa verejného obstarávania. Pri našom audite sme však zistili závažné nedostatky (pozri body 56, 64 a 67). Okrem toho v prípade 12 členských štátov nie je jasné, ako sa v posúdení rizika zohľadňujú zistenia z auditov, ktoré neboli dokončené (nebol zaslaný návrh správy). Keďže tieto audity k 31. máju 2024 stále prebiehali, všetky potenciálne zásadne dôležité alebo dôležité zistenia ešte neboli oznámené a napravené.

Komisia neuplatnila zníženia za systémové nedostatky a členské štáty vždy nevymáhajú prostriedky späť od konečných príjemcov

88 Ak Komisia zistí závažné nedostatky v systémoch kontroly alebo auditu členského štátu v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, potom tento členský štát závažným spôsobom porušuje svoje povinnosti vyplývajúce z dohôd o financovaní a úvere. Ak členský štát nenapraví zistené nedostatky alebo ktorýkoľvek z jeho minulých účinkov, Komisia môže uplatniť paušálne zníženie na celý finančný prídel z RRF¹⁰. Rozsah zníženia závisí od závažnosti nedostatkov. Do konca mája 2024 Komisia neuplatnila žiadne paušálne opravy za nedostatky v systéme verejného obstarávania alebo štátnej pomoci, keďže všetky

¹⁰ Oznámenie Komisie, Usmernenia k plánom obnovy a odolnosti, príloha IV (C/2024/4618).

zistené nedostatky považovala za náležite napravené alebo v procese riešenia zo strany členského štátu.

- 89** V jednotlivých prípadoch závažných nezrovnalostí (podvod, korupcia a konflikt záujmov) sa v [nariadení o RRF](#) a v dohodách o financovaní jasne stanovuje, že Komisia je povinná vymáhať príslušné sumy, ak členský štát nevykonal dostatočné nápravy. Nestanovujú sa v nich žiadne nápravné opatrenia, ktoré má Komisia alebo členský štát prijať v prípade jednotlivých porušení pravidiel verejného obstarávania alebo štátnej pomoci, ktoré sa nepovažujú za podvod, korupciu alebo konflikt záujmov.
- 90** V usmerneniach Komisie z roku 2021 k národným plánom obnovy a odolnosti sa objasňuje, že ak členský štát zistí nezrovnalosti vo výdavkoch RRF, je povinnosťou samotného členského štátu vymáhať súvisiace sumy od príjemcu¹¹. Pokiaľ ide o štátnu pomoc, v právnych predpisoch EÚ sa stanovujú nápravné opatrenia, ktoré sa majú prijať, ak je štátna pomoc neoprávnená a nezlučiteľná s vnútorným trhom EÚ: že 100 % poskytnutej pomoci plus príslušné úroky by mal príjemca vrátiť¹². V smerniciach EÚ o verejnom obstarávaní sa nestanovujú žiadne nápravné opatrenia.
- 91** Keďže členské štáty môžu používať svoje vlastné vnútroštátne systémy rozpočtového riadenia, Komisia nevydala ďalšie usmernenia týkajúce sa druhu nápravných opatrení, ktoré by členské štáty mali prijať v prípade nezrovnalostí vo verejnom obstarávaní. V [tabuľke 7](#) sa uvádzajú prístupy piatich členských štátov zaradených do vzorky k vymáhaniu prostriedkov v prípadoch porušenia pravidiel verejného obstarávania. Vyplýva z nej, že použité nápravné mechanizmy sa značne líšia.

¹¹ SWD(2021) 12.

¹² Oznámenie Komisie o vymáhaní neoprávnenej a nezlučiteľnej štátnej pomoci, [2019/C 247/01](#).

Tabuľka 7 | Spätné vymáhanie prostriedkov v prípadoch porušenia pravidiel verejného obstarávania

Členský štát	Vymáhanie prostriedkov z dôvodu porušenia pravidiel verejného obstarávania (ktoré nesúvisí s podvodom, korupciou alebo konfliktom záujmov)
Česko	Vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže môže za niektoré porušenia získať späť až 10 % hodnoty zákazky. Je to v súlade s pravidlami rozpočtového riadenia platnými pre všetky vnútroštátne orgány. Jedno z troch navštívených ministerstiev prijalo aj usmernenie o nápravách, ktoré vydala Komisia v súvislosti s EŠIF.
Španielsko	Kontrolné orgány RRF nemajú právny základ na vymáhanie finančných prostriedkov od príjemcov, s výnimkou prípadov závažných nezrovnalostí. Je to v súlade s vnútroštátnymi pravidlami rozpočtového riadenia.
Francúzsko	Kontrolné orgány RRF sa nesnažia vymáhať finančné prostriedky od príjemcov/verejných obstarávateľov s výnimkou prípadov závažných nezrovnalostí. Je to v súlade s vnútroštátnymi pravidlami rozpočtového riadenia.
Chorvátsko	Sumy, ktoré sa majú vymôcť od príjemcov RRF, sú v súlade so sumami uvedenými v usmernení Komisie za rovnaké porušenia v rámci EŠIF.
Taliansko	Sumy, ktoré sa majú vymôcť od príjemcov RRF, sú v súlade so sumami uvedenými v usmernení Komisie za rovnaké porušenia pri vykonávaní EŠIF.

92 Všetky finančné prostriedky vymožené členskými štátmi v dôsledku jednotlivých nezrovnalostí vo verejnom obstarávaní (okrem podvodov, korupcie alebo konfliktu záujmov) sa ponechávajú vo vnútroštátnych rozpočtoch a nevrátia sa do rozpočtu EÚ ani sa neodpočítavajú od následných platieb z RRF. Je to v súlade s koncepciou RRF, v ktorej je uspokojivé splnenie míľnikov a cieľov hlavnou podmienkou pre platbu z rozpočtu EÚ. To však znamená, že platby RRF z rozpočtu EÚ sa môžu uskutočniť v plnej výške, a to aj v prípade nezrovnalostí vo verejnom obstarávaní alebo štátnej pomoci. Vymáhanie neoprávnených súm je kľúčovým nástrojom na odradenie prijímateľov od páchania ďalších nezrovnalostí. Ak členské štáty neuplatnia vymáhanie za jednotlivé porušenia pravidiel, mohlo by to znížiť odrádzajúci účinok.

Túto správu prijal Dvor audítorov v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa
27. februára 2025.

Za dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Prílohy

Príloha I – O tomto audite

Úvod

RRF v skratke

- 1) Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF) bol zriadený [nariadením \(EÚ\) 2021/241](#) (ďalej len „nariadenie o RRF“), ktoré nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Je najväčším finančným prvkom plánu obnovy EÚ, NextGenerationEU. Nariadenie bolo zmenené vo februári 2023 [nariadením \(EÚ\) 2023/435](#) a členským štátom umožnilo doplniť do svojich národných plánov obnovy a odolnosti „[kapitolu REPowerEU](#)“. Z RRF sa podporujú reformy a investície v členských štátoch od začiatku pandémie COVID-19 vo februári 2020 a bude trvať do 31. decembra 2026.
- 2) Maximálny finančný prídely RRF dosiahol 723 mld. EUR a bol určený na granty (338 mld. EUR) a úvery (385 mld. EUR). Do konca roka 2024 bolo viazaných 650 mld. EUR, z toho 359 mld. EUR vo forme grantov a 291 mld. EUR vo forme úverov. Tento údaj zahŕňa zmenu týkajúcu sa REpowerEU.
- 3) RRF je založený na modeli „financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi“¹. Platby z RRF sú podmienené tým, že členské štáty uspokojivo splnia míľniky a ciele stanovené v prílohách k vykonávacím rozhodnutiam Rady, ktorými sa schvaľujú ich národné plány obnovy a odolnosti. Ďalším prvkom, ktorý treba zvážiť, je, že ciele alebo míľniky, ktoré predtým členské štáty uspokojivo splnili, by nemali byť zrušené. Podmienky oprávnenosti stanovené v [nariadení o RRF](#) zahŕňajú aj dodržanie obdobia oprávnenosti, zásady „výrazne nenarušiť“ a nenahrádzanie opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov². Od členských štátov sa vyžaduje, aby mali účinné a efektívne systémy vnútornej kontroly³.

¹ [Nariadenie o rozpočtových pravidlách](#), článok 125 ods. 1 písm. a) bod ii).

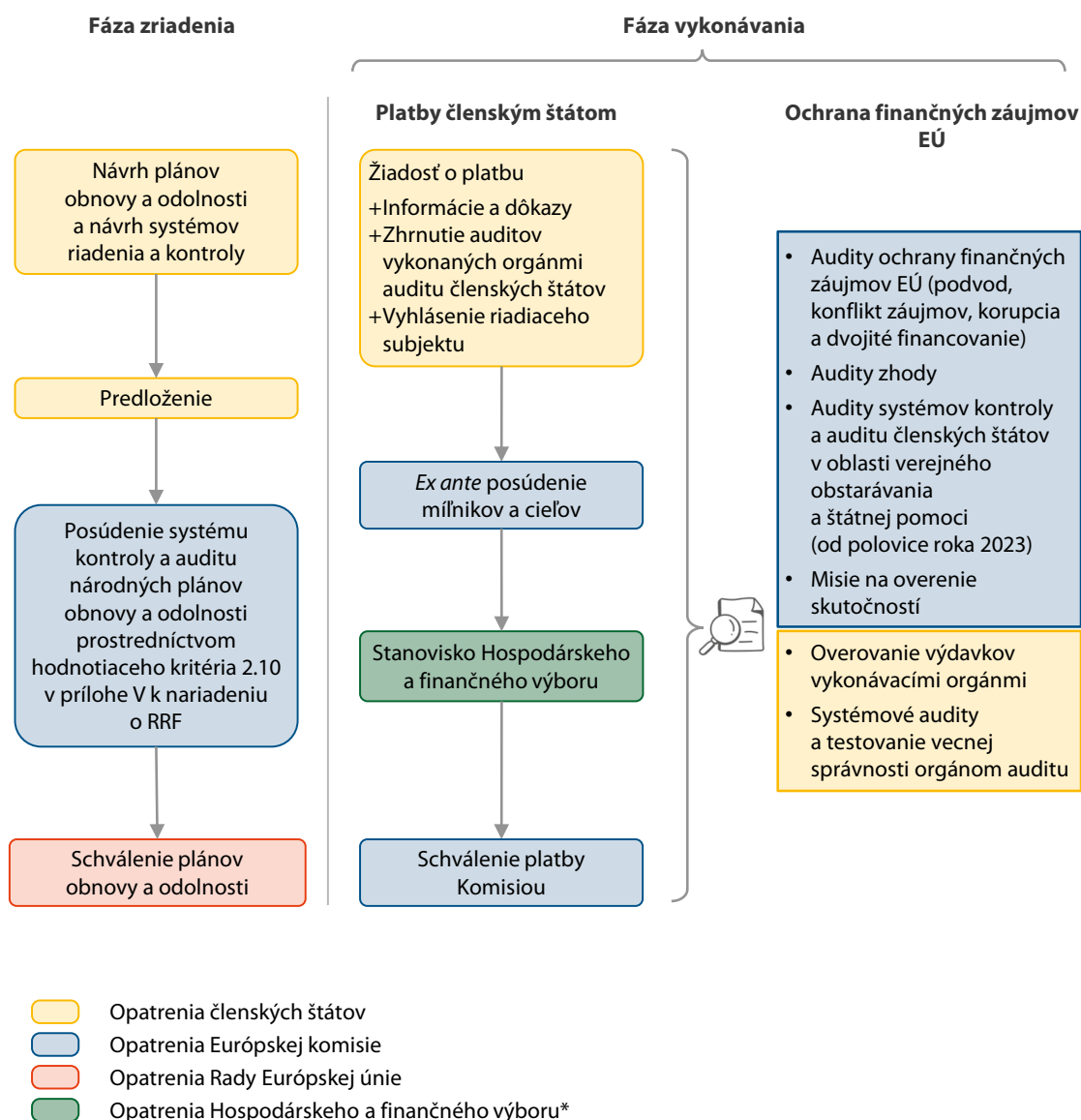
² [Nariadenie \(EÚ\) 2021/241](#), článok 5, článok 9, článok 17 ods. 2 a článok 24 ods. 3.

³ [Tamže](#), článok 22.

Rámec riadenia a kontroly RRF na ochranu finančných záujmov EÚ

- 4) Model vykonávania RRF si vyžaduje osobitný rámec kontroly na úrovni Komisie a členských štátov, ktorý zabezpečí ochranu finančných záujmov EÚ. Na *ilustrácii 1* sú uvedené úlohy a povinnosti Komisie a členských štátov pri zabezpečovaní zákonnosti a správnosti platieb a ochrane finančných záujmov EÚ.

Ilustrácia 1 | Zodpovednosť Komisie a členských štátov za ochranu finančných záujmov EÚ

* Výbor podporuje koordináciu politík medzi členskými štátmi a skladá sa z vyšších úradníkov vnútroštátnych správnych orgánov a centrálnych bánk.

Zdroj: EDA.

Kontrolný rámec Komisie

- 5) Komisia je zodpovedná za zabezpečenie ochrany finančných záujmov EÚ. V tejto súvislosti musí získať od členských štátov dostatočné uistenie, že ich systémy zabezpečujú súlad so všetkými uplatniteľnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami a že sa predchádza podvodom, korupcii, konfliktu záujmov (t. j. závažným nezrovnalostiam) a dvojitému financovaniu a že sa odhaľujú a naprávajú⁴.
- 6) Kontrolný rámec Komisie na ochranu finančných záujmov EÚ zahŕňa:
 - o posúdenie národných plánov obnovy a odolnosti členských štátov, ktoré zahŕňa aj kontrolu vhodnosti systémov kontroly uvedených v ich plánoch,
 - o audity systémov kontroly členských štátov na prevenciu, odhaľovanie a nápravu závažných nezrovnalostí a dodržiavania podmienok stanovených v dohodách o financovaní a úveroch (audity ochrany finančných záujmov EÚ). V počiatočnej stratégii auditu Komisie sa uvádza, že Komisia počas vykonávania RRF vykoná aspoň jeden samostatný systémový audit za každý členský štát.
- 7) Komisia môže znížiť podporu členskému štátu z RRF (znížením pridelených prostriedkov alebo vymáhaním už vyplatených finančných prostriedkov), ak zistí:
 - o závažné nezrovnalosti poškodzujúce finančné záujmy EÚ, ktoré členský štát nenapravil,
 - o alebo závažné porušenia povinností stanovených v dohodách o financovaní alebo úvere⁵, ako je povinnosť pravidelne kontrolovať, či sú opatrenia RRF v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami vrátane pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci,
- 8) GR Komisie poskytujú vyhlásenie o vierohodnosti spolu so svojou výročnou správou o činnosti, ktorá je hlavným nástrojom na podávanie správ o tom, či majú primerané uistenie, že kontrolné postupy zabezpečujú správnosť výdavkov.

⁴ Nariadenie o RRF odôvodnenie 54 a článok 22 ods. 1.

⁵ Tamže, článok 22 ods. 5.

Kontrolný rámec členských štátov

- 9) Členské štáty majú povinnosť prevádzkovať účinný a efektívny systém vnútornej kontroly, pravidelne kontrolovať, či boli opatrenia RRF riadne vykonané v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami, a vymáhať neoprávnene vyplatené alebo nesprávne použité sumy⁶. Členské štáty môžu využívať svoje existujúce vnútroštátne systémy riadenia a kontroly a súvisiace orgány vrátane tých, ktoré sa používajú na iné fondy EÚ, ako sú fondy EŠIF, alebo tých, ktoré sa podieľajú na riadení ich vnútroštátneho rozpočtu. Hoci to nie je uvedené v [nariadení o RRF](#), to isté platí aj pre uplatňovanie nápravných opatrení.
- 10) Pri predkladaní svojich pôvodných alebo revidovaných národných plánov obnovy a odolnosti Komisii musia členské štáty poskytnúť informácie o opatreniach svojho systému na predchádzanie závažným nezrovnalostiam, ich odhaľovanie a nápravu, ako aj o opatreniach, ktorých cieľom je zabrániť dvojitému financovaniu⁷. Podrobnejšie hlavné požiadavky (spolu šesť) sú uvedené v dohodách o financovaní/úvere. Tieto hlavné požiadavky nezahŕňajú osobitné ustanovenia pre systémy auditu a kontroly členských štátov, ktorými sa zabezpečuje súlad s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami.
- 11) Hlavnými orgánmi v rámci systémov kontroly a auditu členských štátov sú:
 - a) **koordinačný orgán** je orgán, ktorý členský štát vymenoval za „koordinátora“ pre vykonávanie RRF. Nesie celkovú zodpovednosť za monitorovanie vykonávania národného plánu obnovy a odolnosti v mene členského štátu a je jednotným kontaktným miestom pre Komisiu;
 - b) **vykonávacie orgány** sú orgány poverené členským štátom vykonávaním jednotlivých opatrení. Tieto orgány sú spolu s delegovanými vykonávacími alebo kontrolnými orgánmi poverené v prvom rade zabezpečovaním plnenia opatrení, ale musia tiež vykonávať dostatočné kontroly na získanie uistenia o dodržiavaní pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel pre koordinačný orgán a o podpísanie vyhlásenia riadiaceho subjektu;
 - c) **orgán auditu** je orgán (alebo orgány) menovaný členským štátom, ktorý vykonáva audit systému a jednotlivých prípadov podpory investícií a reforiem. Tento orgán musí byť funkčne nezávislý od vykonávania opatrení RRF v členskom štáte, ako aj mať dostatočné zdroje na vykonávanie svojich audítorských povinností v súvislosti s RRF.

⁶ Tamže, článok 22 ods. 1 a 2.

⁷ Nariadenie o RRF, kritérium posudzovania 2.10, článok 18 ods. 4 písm. r) a príloha V.

- 12) Počas fázy vykonávania musia členské štáty pripojiť ku každej žiadosti o platbu vyhlásenie riadiaceho subjektu, v ktorom sa potvrdzuje, že ich systémy kontroly poskytujú potrebné uistenie, že finančné prostriedky boli spravované v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami, najmä pravidlami o predchádzaní závažným nezrovnalostiam a dvojitému financovaniu. Členské štáty musia poskytnúť aj zhrnutie vykonaných auditov vrátane zistených nedostatkov a všetkých prijatých nápravných opatrení.
- 13) Rámec kontroly RRF na zabezpečenie ochrany finančných záujmov EÚ zahŕňa povinnosť členských štátov prijať všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie súladu so všetkými uplatniteľnými pravidlami vrátane pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci.

Význam pravidiel EÚ v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci

- 14) Cieľom právneho rámca EÚ⁸ pre verejné obstarávanie je zabezpečiť, aby sa pri zadávaní zákaziek uplatňoval jednotný súbor pravidiel a postupov. Hlavným cieľom smerníc EÚ je zabezpečiť otvorenosť a transparentnosť obstarávania, voľnú hospodársku súťaž medzi hospodárskymi subjektmi a rovnaké a spravodlivé zaobchádzanie s hospodárskymi subjektmi, pričom sa zohľadní aj efektívne využívanie verejných finančných prostriedkov.
- 15) Cieľom nariadenia EÚ o štátnej pomoci je zabrániť narušeniu spravodlivej hospodárskej súťaže v rámci vnútorného trhu. Štátna pomoc je vo všeobecnosti zakázaná, pokiaľ to nie je odôvodnené za výnimočných okolností. V prípade všetkých nových opatrení pomoci musia členské štáty vopred oznámiť Komisii a počkať na jej rozhodnutie, kým opatrenie nadobudne účinnosť. Regulačný rámec umožňuje niekoľko výnimiek z povinného oznamovania, napríklad:
 - o pomoc, na ktorú sa vzťahuje [skupinová výnimka](#),
 - o [pomoc de minimis](#), ktorá okrem iných limitov nesmie presiahnuť 300 000 EUR na podnik počas akéhokoľvek obdobia troch fiškálnych rokov,
 - o alebo pomoc poskytnutá v rámci [schémy pomoci](#), ktorú už Komisia schválila.
- 16) Pri našich auditoch týkajúcich sa zákonnosti a správnosti výdavkov na politiku súdržnosti EÚ sme zistili, že nedodržiavanie pravidiel štátnej pomoci a verejného obstarávania je pretrvávajúcim problémom⁹. Na rozdiel od EŠIF súlad výdavkov

⁸ Smernica 2014/23/EÚ, smernica 2014/24/EÚ, smernica 2014/25/EÚ.

⁹ Preskúmanie 03/2024, bod 71 a ilustrácia 6.

vynaložených konečnými príjemcami a vykonávacími orgánmi s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami nie je podmienkou pre platby členským štátom z RRF. Vzhľadom na to, že projekty EŠIF a RRF sú podobné a často ich kontrolujú tie isté vnútroštátne orgány, zastávame názor, že existuje riziko, že vo výdavkoch RRF sa vyskytujú podobné chyby.

Rozsah auditu a audítorský prístup

- 17) Cieľom tohto auditu bolo posúdiť systémy kontroly RRF na úrovni Komisie a členských štátov a či Komisia dokázala získať dostatočné uistenie, že systémy vnútornej kontroly členských štátov sú účinné pri zabezpečovaní súladu opatrení financovaných z RRF s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Na tento účel sme preskúmali, či:
 - o v počiatočnej fáze od februára 2021 do začiatku roka 2023 Komisia vo svojich usmerneniach pre členské štáty dostatočne vymedzila audity a kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci, riadne posúdila národné plány obnovy a odolnosti a vykonala v tejto súvislosti dostatočnú audítorskú prácu,
 - o systémy členských štátov na kontrolu RRF poskytujú konzistentnú mieru uistenia, že sa nezrovnalostiam predchádza, že sa odhalia a napravia,
 - o nedávna audítorská práca Komisie spolu so systémami kontroly členských štátov poskytuje pevný základ pre jej ročné vyhlásenie o vierohodnosti.
- 18) Tento audit dopĺňa náš [predchádzajúci audit koncepcie systému Komisie na kontrolu RRF](#), v ktorom sme zistili nedostatočné uistenie na úrovni EÚ, pokiaľ ide o ochranu finančných záujmov EÚ z dôvodu obmedzených overených informácií o tom, že investičné projekty financované z RRF sú v súlade s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami.
- 19) Najprv sme preskúmali, či Komisia v počiatočnej fáze zdôraznila význam verejného obstarávania a štátnej pomoci prostredníctvom svojich usmernení pre členské štáty, svojho posúdenia národných plánov obnovy a odolnosti a svojej vlastnej audítorskej práce. Preskúmali sme aj systémy kontroly a auditu RRF na vzorke piatich členských štátov z tých, ktoré predložili žiadosti o platbu, ktoré obsahovali ciele relevantné z hľadiska dodržiavania pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci. Posúdili sme ich kontroly a overenia s cieľom predchádzať nezrovnalostiam v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci a odhaľovať ich, ako aj to, ako napravili všetky zistené nezrovnalosti. Okrem toho sme analyzovali, do akej miery sa Komisia vo svojej audítorskej práci zaoberala dodržiavaním pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci a do akej miery táto práca podporuje uistenie, ktoré poskytuje.

20) Na účely tohto auditu sme:

- o preskúmali povinnosti a požiadavky Komisie a členských štátov vymedzené v právnom rámci ([nariadenie o RRF](#), ako aj iné relevantné dokumenty, ako sú dohody o financovaní a vyhlásenia riadiaceho subjektu),
 - o uskutočnili rozhovory a stretnutia so zástupcami Komisie (GR ECFIN a pracovnou skupinou pre obnovu a odolnosť (SG RECOVER)),
 - o uskutočnili rozhovory a stretnutia so zástupcami orgánov zo vzorky piatich členských štátov (vykonávacie orgány, koordinačné orgány a orgány auditu),
 - o analyzovali postupy Komisie na *ex ante* overovania a *ex post* auditu, ako aj jej stratégiu auditu, usmernenia týkajúce sa výberu vzoriek, interné kontrolné zoznamy a usmernenia,
 - o analyzovali postupy, kontroly a auditu členských štátov týkajúce sa verejného obstarávania a štátnej pomoci vrátane vnútroštátnych usmernení týkajúcich sa RRF, kontrolných zoznamov overovania zo strany riadiaceho orgánu, audítorských kontrolných zoznamov a zodpovedajúcich nápravných opatrení,
 - o konzultovali výročné správy o činnosti GR ECFIN za roky 2021, 2022 a 2023 s cieľom zistiť, či a do akej miery Komisia získala uistenie, že členský štát vykonáva pravidelné a účinné kontroly v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci.
- 21) Do vzorky sme vybrali päť členských štátov z 18, ktoré predložili žiadosti o platbu, ktoré zahŕňali ciele potenciálne zahŕňajúce postupy verejného obstarávania a/alebo súlad štátnej pomoci do konca apríla 2023. Preskúmali sme 10 žiadostí o platbu v celkovej výške 98,2 mld. EUR, ktoré zahŕňali 58 cieľov a 348 míľnikov. Všetky sumy boli vyplatené pred našimi auditmi (pozri [tabuľku 1](#)).

Tabuľka 1 | Žiadosti o platby a úhrady z RRF do konca apríla 2023 (okrem predbežného financovania)

Členský štát	Počet žiadostí	Suma
Česko	1	0,9 mld. EUR
Španielsko	3	28 mld. EUR
Francúzsko	1	7,4 mld. EUR
Chorvátsko	2	1,4 mld. EUR
Taliansko	3	60,5 mld. EUR

Zdroj: Na základe údajov Európskej komisie.

- 22) V plánoch obnovy a odolnosti členských štátov zaradených do vzorky sme identifikovali 23 cieľov potenciálne zahŕňajúcich postupy verejného obstarávania a 16 cieľov relevantných z hľadiska štátnej pomoci, z ktorých bola vybraná vzorka 18 zahŕňajúcich postupy verejného obstarávania a 13 zahŕňajúcich štátnu pomoc. Pri výbere sme zohľadnili aj finančnú významnosť a geografické pokrytie.
- 23) Audit sa vykonal v počiatočnej až strednej fáze vykonávania RRF v roku 2023 po tom, ako sa členským štátom už vyplatilo niekoľko platieb, ale tieto zahŕňali len 38 cieľov, na ktoré by sa potenciálne mohli vzťahovať pravidlá verejného obstarávania, a len 18 cieľov, na ktoré by sa potenciálne mohli vzťahovať pravidlá štátnej pomoci. Tento audit sa netýkal účinnosti kontrolných systémov Komisie a členských štátov v rámci RRF v súvislosti so závažnými nezrovnalosťami alebo dvojitém financovaním¹⁰, ale tieto témy sa riešia v iných auditoch.
- 24) Cieľom tohto auditu a našich odporúčaní je prispieť k posilneniu systémov, ktoré zabezpečujú súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci v rámci RRF, a to na úrovni Komisie aj na úrovni členských štátov. Je to dôležité, pretože stále existuje značný počet neuhradených platieb za míľniky a ciele zahŕňajúce verejné obstarávanie a štátnu pomoc počas zostávajúceho trvania RRF. Naše pripomienky a odporúčania by sa mohli zohľadniť aj pri zavádzaní nástrojov s podobnými modelmi financovania ako RRF v budúcnosti.

¹⁰ Osobitná správa 22/2024.

Príloha II – Ciele vybrané do vzorky za verejné obstarávanie

Členský štát	Zodpovedné a/alebo vykonávacie orgány	Cieľ	Názov cieľa
Česko	Ministerstvo pôdohospodárstva	135	Cieľ 1: Dokončenie 50 % projektov malých vodných tokov a vodných nádrží
Česko	Ministerstvo dopravy	92	Dokončenie úrovňových priecostí so zvýšenou bezpečnosťou
Česko	Ministerstvo dopravy	93	Dokončenie budovaných cyklistických trás, chodníkov a bezbariérových trás
Česko	Ministerstvo dopravy	94	Dokončenie modernizovaných železničných mostov alebo tunelov
Česko	Ministerstvo vzdelávania	172	Počet digitálnych zariadení kúpených školami na diaľkové vzdelávanie
Španielsko	Ministerstvo poľnohospodárstva, rybolovu a výživy	46	Nadobudnutie platnosti zmluvnej dohody medzi ministerstvom poľnohospodárstva, rybárstva a potravín (MAPA) a strediskom SEIASA na podporu zlepšenia a udržateľnosti zavlažovaných oblastí (fáza I)
Španielsko	Ministerstvo poľnohospodárstva, rybolovu a výživy	57	Nadobudnutie akustických sond na výskum v oblasti rybolovu
Španielsko	Ministerstvo kultúry a športu	360	Digitalizácia a podpora hlavných kultúrnych služieb

Členský štát	Zodpovedné a/alebo vykonávacie orgány	Cieľ	Názov cieľa
Francúzsko	Generálne riaditeľstvo pre plánovanie, bývanie a prírodu (DGALN) – (DHUP)	1-6	Počet bytov v kategórii sociálneho bývania, ktoré dostanú grant na obnovu
Francúzsko	Ministerstvo hospodárstva, financií a obnovy, Oddelenie štátnych nehnuteľností	1-8	Počet projektov obnovy verejných miest patriacich štátu, v súvislosti s ktorými bola oznámená zákazka na renovačné práce
Francúzsko	Ministerstvo ekologickej transformácie, Riaditeľstvo pre biotopy, urbanizmus a krajinu	2-6	Počet obcí, ktoré využili pomoc
Francúzsko	Ministerstvo vnútra - SG/DEPAFI	3-27	Počet elektrických a plug-in hybridných vozidiel zakúpených francúzskymi správnymi orgánmi
Chorvátsko	Ministerstvo hospodárstva a vôd Chorvátska	63	Vybudovanie alebo zrekonštruovanie verejnej kanalizačnej siete
Chorvátsko	Ministerstvo hospodárstva a vôd Chorvátska	68	Vybudovanie alebo zrekonštruovanie verejnej vodovodnej siete
Chorvátsko	Ministerstvo práce	309	Odborná príprava odborníkov v oblasti sociálneho mentorstva
Taliansko	Ministerstvo práce a sociálnej politiky	M5C2-7	Sociálne štvrte zrealizovali aspoň jeden projekt v súvislosti s obnovou domových priestorov a/alebo poskytovaním zariadení IKT osobám so zdravotným postihnutím spolu s odbornou prípravou v oblasti digitálnych zručností
Taliansko	Ministerstvo práce a sociálnej politiky	M5C1-6	Verejné služby zamestnanosti (VSZ) vykonávajú činnosti uvedené v pláne na posilnenie v priebehu troch rokov 2021 – 2023

Členský štát	Zodpovedné a/alebo vykonávacie orgány	Cieľ	Názov cieľa
Taliansko	Ministerstvo životného prostredia a energetickej bezpečnosti	M2C4-19	Zasadenie stromov na ochranu a zhodnocovanie mestských a prímestských zelených oblastí C1

Zdroj: na základe vykonávacieho rozhodnutia Rady a operačných dojednaní pre členské štáty.

Príloha III – Ciele vybrané do vzorky za štátnu pomoc

Členský štát	Zodpovedné a/alebo vykonávacie orgány	Cieľ	Názov cieľa
Česko	Ministerstvo vzdelávania	224	Zadanie verejných zákaziek najmenej štyrom konzorciám v oblasti výskumu a vývoja
Španielsko	Ministerstvo vedy, inovácií a univerzít a CDTI	258	Dohody podpísané ministerstvom vedy a inovácií s autonómnymi spoločenstvami o vykonávaní „doplňkových plánov výskumu a vývoja“
Španielsko	Ministerstvo vedy, inovácií a univerzít a CDTI	270	Podpora projektov výskumu, vývoja a inovácií v oblasti udržateľného automobilového priemyslu
Španielsko	Ministerstvo poľnohospodárstva, rybolovu a výživy	51	Investičný plán na podporu udržateľnosti a konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a chovu hospodárskych zvierat
Španielsko	Ministerstvo poľnohospodárstva, rybolovu a výživy	61	Financovanie investičných projektov v odvetví rybolovu
Francúzsko	Ministerstvo hospodárstva, financií a obnovy - DGE	2-4	Prechádzanie emisiám skleníkových plynov
Francúzsko	Ministerstvo práce - (DGEFP)	8-10	Dotácie na prijímanie zamestnancov vyplácané za zmluvy s učňami
Francúzsko	Ministerstvo práce - (DGEFP)	8-12	Dotácie na prijímanie zamestnancov vyplácané za zmluvy o náboře mladých ľudí mladších ako 26 rokov
Francúzsko	Ministerstvo práce - (DGEFP)	8-22	Vyplatenie dotácií

Členský štát	Zodpovedné a/alebo vykonávacie orgány	Cieľ	Názov cieľa
Chorvátsko	Ministerstvo hospodárstva a ekofondu	46	Počet spoločností, ktoré dostali podporu na energetickú efektívnosť a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov v priemysle
Chorvátsko	Ministerstvo hospodárstva	6	Vykonávanie akčného plánu na zníženie nedaňových a parafiškálnych poplatkov v roku 2020
Taliansko	Ministerstvo zahraničných vecí a medzinárodnej spolupráce	M1C2-27	MSP, ktoré získali podporu z fondu 394/81
Taliansko	Ministerstvo životného prostredia a energetickej bezpečnosti	M3C2-8	Zelené prístavy: zadanie prác

Zdroj: na základe vykonávacieho rozhodnutia Rady a operačných dojednaní pre členské štáty.

Príloha IV – Kritériá Komisie na posúdenie úrovne rizika pri kontrolách verejného obstarávania a štátnej pomoci

Posúdenie	Kritériá
Nízka úroveň rizika	- o Oddelenie auditu GR ECFIN nevykonalo žiadne relevantné audity, - o alebo oddelenie auditu GR ECFIN vykonalo audity so zisteniami, ktoré sa netýkajú systému členského štátu na kontroly verejného obstarávania alebo štátnej pomoci, alebo takéto zistenia nie sú zásadne dôležité alebo veľmi dôležité, - o alebo oddelenie auditu GR ECFIN vykonalo audity a zistilo problémy týkajúce sa systému členského štátu na kontroly verejného obstarávania alebo štátnej pomoci, ktoré sú zásadne dôležité alebo veľmi dôležité, a potvrdilo sa, že členský štát vykoná nápravné opatrenia, a - o nebol doručený relevantný list EDA na overenie zistení, - o alebo bol doručený relevantný list EDA na overenie zistení, ktorý obsahuje zistenia týkajúce sa systému členského štátu na kontrolu verejného obstarávania alebo štátnej pomoci; alebo Komisia nesúhlasí so zisteniami EDA; alebo zastáva názor, že neodôvodňujú zistenie, ktoré je zásadne dôležité alebo veľmi dôležité; alebo členský štát potvrdil vykonanie nápravného opatrenia.
Stredná úroveň rizika	- o oddelenie auditu GR ECFIN vykonalo audity, v rámci ktorých sa zistili problémy týkajúce sa systému členského štátu na kontroly verejného obstarávania alebo štátnej pomoci, ktoré sú zásadne dôležité alebo veľmi dôležité, a a) členský štát zatiaľ neschválil vykonanie nápravného opatrenia alebo sa nápravné opatrenie oneskorilo, b) alebo členský štát nevykonával nápravné opatrenie, ale Komisia začala nápravné opatrenie,

Posúdenie	Kritériá
	- o alebo bol doručený relevantný list EDA na overenie zistení, ktorý obsahuje zistenia týkajúce sa systému členského štátu na kontroly verejného obstarávania alebo štátnej pomoci, Komisia súhlasí so zisteniami EDA a zastáva názor, že odôvodňujú zistenie, ktoré je zásadne dôležité alebo veľmi dôležité, a) a členský štát zatiaľ neschválil vykonanie nápravného opatrenia alebo sa nápravné opatrenie oneskorilo, b) alebo členský štát nevykonal nápravné opatrenie, ale Komisia začala nápravné opatrenie.
Vysoká úroveň rizika	- o oddelenie auditu GR ECFIN vykonalo audity, v rámci ktorých sa zistili problémy týkajúce sa systému členského štátu na kontroly verejného obstarávania alebo štátnej pomoci, ktoré sú zásadne dôležité alebo veľmi dôležité, a členský štát nevykonal nápravné opatrenia; a Komisia zatiaľ nezačala nápravné opatrenie, - o alebo bol doručený relevantný list EDA na overenie zistení, ktorý obsahuje zistenia týkajúce sa systému členského štátu na kontroly verejného obstarávania alebo štátnej pomoci, Komisia súhlasí so zisteniami EDA a zastáva názor, že odôvodňujú zistenie, ktoré je zásadne dôležité alebo veľmi dôležité, členský štát nevykonal nápravné opatrenia; a Komisia zatiaľ nezačala nápravné opatrenie.

Zdroj: výročná správa o činnosti GR ECFIN za rok 2023.

Skratky

DAC: Spoločné riaditeľstvo Komisie pre audit politiky súdržnosti

EŠIF: Európske štrukturálne a investičné fondy

GBER: Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách

GR COMP: Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž

GR ECFIN: Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti

GS RECOVER: Pracovná skupina pre obnovu a odolnosť v rámci generálneho sekretariátu

IGAE: Generálny kontrolór štátnej správy (Španielsko)

NRRP: národný plán obnovy a odolnosti

RRF: Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

VSČ: Výročná správa o činnosti

Glosár

Cieľ: Kvantitatívne meradlo pokroku realizácie reformy alebo investície členským štátom.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: Mechanizmus finančnej podpory EÚ na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie COVID-19 a stimuláciu obnovy a riešenie výziev spojených so zelenou a digitálnou transformáciou.

Míľnik: Kvalitatívne meradlo pokroku realizácie reformy alebo investície.

Plán obnovy a odolnosti: Dokument, v ktorom sa stanovujú plánované reformy a investície členského štátu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Vyhlásenie riadiaceho subjektu: Vyhlásenie priložené k žiadosti členského štátu o platbu, ktoré potvrdzuje, že boli splnené podmienky na získanie finančných prostriedkov, všetky podporné informácie sú úplné a presné a členský štát získal uistenie, že boli dodržané všetky platné pravidlá.

Zásada „výrazne nenarušiť“: Zásada, že investičné opatrenia by nemali mať zásadný škodlivý environmentálny vplyv.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2025-09>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2025-09>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politík a programov EÚ alebo tém súvisiacich s riadením z konkrétnych rozpočtových oblastí. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti uskutočnila audítorská komora V – Financovanie a správa Únie, ktorej predsedá člen EDA Jan Gregor. Audit viedol člen EDA Jorg Kristijan Petrovič, podporu mu poskytol vedúci kabinetu Martin Puc, atašé kabinetu Mirko Iaconisi, hlavná manažérka Judit Oroszki, vedúci úlohy Raymond Larkin, a audítori Adrian Rosca, Aleksejs Cekalovs, Gareth Roberts, Georges Kohn, Jan Olšakovský, Jaroslav Pavlik a Paolo Murgia. Jazykovú podporu poskytol Michael Pyper. Grafickú podporu poskytol Jesús Nieto Muñoz.

Zľava doprava: Mirko Iaconisi, Jan Olšakovský, Paolo Murgia, Martin Puc, Judit Oroszki, Aleksejs Cekalovs, Jorg Kristijan Petrovič, Georges Kohn, Raymond Larkin, Gareth Roberts, Adrian Rosca.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2025

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Ilustrácie 1, 3 a príloha I, ilustrácia 1 – všetky ikony (okrem ikony Európskej komisie): Tieto ilustrácie boli navrhnuté pomocou zdrojov z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-4737-9	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/9785189	QJ-01-25-016-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-4738-6	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/7424532	QJ-01-25-016-SK-N

AKO CITOVAŤ

Európsky dvor audítorov, [osobitná správa 09/2025](#): *Systémy na zabezpečenie súladu výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci – Zlepšujú sa, ale stále sú nedostatočné*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2025.

Značná časť investícií zahŕňajúcich verejné obstarávanie a štátnu pomoc sa ešte len má realizovať počas zostávajúceho trvania RRF. Nedodržiavanie pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci je pretrvávajúcim problémom vo výdavkoch z rozpočtu EÚ.

V rámci tohto auditu sme preskúmali systémy kontroly RRF v Komisii a členských štátoch a či poskytujú dostatočné uistenie o súlade s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Zistili sme, že Komisia napriek zlepšeniam vo svojej audítorskej práci nedokázala získať dostatočné uistenie o tom, či majú členské štáty účinné systémy kontroly na zabezpečenie súladu výdavkov z RRF s pravidlami.

Predkladáme odporúčania na zlepšenie usmernení a transparentnosti a na zvýšenie uistenia na úrovni EÚ v týchto oblastiach.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact
Webová stránka: eca.europa.eu
X: @EUauditors